

1 Corinth got'ù gits'ò aat'è

1-2 Sɪ Paul aht'e, Nòhtsɪ wedahxà Zezì-Krɪ wecheekeèdeè ehɪ ɣha sìhchɪ hɔt'e. Gòet'ɪ Sostenes wexè dɪ enɪht'è kɔta Corinth Nòhtsɪ wecheekeè nàgedèè sɪ gits'ò ts'eet'è. Zezì-Krɪ wet'òò Nòhtsɪ edegha gòhchì hɔt'e. Eyits'ɔ hazòò nèk'e dɔ Zezì-Krɪ ghò ɣnì nàtsoo sɪ ededɪ sɪ gits'ò ts'eet'è hɔt'e. Zezì gits'ò K'àowo elɪ hɔt'e eyits'ɔ goxɪ sɪ gots'ò K'àowo elɪ hɔt'e.

3 Nòhtsɪ-Gotà eyits'ɔ gots'ò K'àowo Zezì-Krɪ naxixè sɔɣɪwɔ welè eyits'ɔ naxixè sìghà hòzɔ agule.

Paul Nòhtsɪ ts'ò masì ntɔ

4 Nòhtsɪ-Gotà, Zezì-Krɪ wets'ihzò naxits'ò sɔnɪwɔ t'à, t'aats'òò naxìgha masì weehwhò. 5 Zezì-Krɪ wet'òò t'asì hazòò t'à naxixè sìghà adlà. Dànì goahde ɣha, eyits'ɔ nàowo ehkw'ɪ hazòò k'èhoahsɔ ɣha naxixè sìghà adlà hɔt'e. 6 Dànì Zezì-Krɪ weghò naxits'ò gots'ùdee sɪ naxìgha ehkw'ɪ-ahodì aahjà eyits'ɔ wek'èè aahdaà aahjà. 7 Eyit'à gots'ò K'àowo Zezì-Krɪ gots'ò anade ɣha wedanaahzɪ gots'ò, Yedayeh Nezɪ t'asì naxìghàzɔzɔ sɪ hazòò naxits'ɔ hɔt'e. 8 Nòde dzeè ts'ò naxìnì nàtsoò anaxìhwhò ha, hanì-ɪdè gots'ò K'àowo nìt'laa dzeè k'e nɪdè t'asì wɪzì naxìk'e nìdahoet'à ha-le. 9 Nòhtsɪ-Gotà, Edeza Zezì-Krɪ wexè ɪè laah't'e ha naxìkayɪhtɪ sɪ t'aats'òò gots'ò edeyatì k'èdì hɔt'e.

Nòhtsɪ wets'ɔ dɔ èlek'èè agɪwɔ-le

10 Sèot'ɔ, Zezi wedaxà hazòò ɔlè zò laah't'e naxèehsɔ, hanì-ɔdè ɛlɛk'èch'a aah't'e ha-le eyits'ò hotù naxìnì ɔlè zò lanì ha. 11 Sèot'ɔ, dɔ mòhdaa Chloyì wekò nàgedèe sù ɛlɛts'ò nàyaah'tì naxègedì. 12 Dɔ wèghò aehsɔ: Naxita gots'ò dɔ mòhdaa dɔ hagedì, “Sɔ Paul wek'èè aht'ɔ,” mòhdaa, “Sɔ Apollos wek'èè aht'ɔ,” gedì. Eyits'ò dɔ mòhdaa, “Sɔ Peter wek'èè aht'ɔ,” gedì. K'achì ɔlè dɔ mòhdaa, “Sɔ Zezi-Krì wek'èè aht'ɔ,” gedì, eyì ghò aehsɔ.

13 Asì Zezi-Krì ɔlè a'wìdlà? Asì Paul naxìgha dech'et'aa k'e wedi'nsò nòò? Paul wɔzì dahxà naxìk'èta'ɔdɔ nì? 14 Naxita gots'ò dɔ gɔk'èta'ehdɔ-le ɔlè, eyì gha masì dehwhò. Crispus eyits'ò Gaius ededì zò gɔk'èta'ehdɔ ɔlè. 15 Eyit'à sɔzì dahxà naxìk'èta'ɔdɔ dɔ wɔzì hagedì ha dɔ. 16 (Hɛzɛ, Stephanas wekò agɔt'ee sù hazòò gɔk'èta'ehdɔ t'ùt'e, eyì wenòò dɔ wɔzì gɔk'èta'ehdɔ ha wek'èehsɔ-le.) 17 Zezi-Krì, dɔ k'èta'hdzì ts'ò sɔh'zà nùle, godì nezɔ t'à dɔ xè gohdo ha sɔh'zà hɔt'e. Dɔ nèk'e wet'à gogɔzò t'à gohde nùle. Hanì gòhde nùdè Zezi dànì gogha dech'et'aa k'e ɛlɔwo wegodì sù naxìgha nàtso-le ahle ha.

Godì nezɔ sù Nòhtsɔ wets'ò t'asì nàtsoo hɔt'e

18 Dɔ gidìholè ha sù dech'et'aa wegodì t'à gots'ede nùdè, gɔgha ezhìne k'èè gots'ede lanì, hanìkò goxì edaxàts'ɔdèe sù gogha Nòhtsɔ wets'ò t'asì nàtsoo hɔt'e. 19 Dɔ hanì dek'eèht'è hɔt'e:

“Dɔ gogɔzò sù gɔnàowò wedi'hohtsɔ ha, eyits'ò gɔt'à nàngedèe sù whìle ahle ha,” dek'eèht'è.

20 Dɔ gogɔzò edegeewò sù amì agɔt'e edegeewò? Dɔ enìht'è-deè ghàgèetò gɔwò sù amì agɔt'e edegeewò? Dɔ nè gots'ò nàowo t'à

gogedee gɔlɔ sɪ amɪ agɪt'e edegeewɔ? Nɔhtsɪ sɪ dɪ nɛɛ gots'ɔ nàowo sɪ ezhɪne k'èè ayɪlà. ²¹ Dɪ nɛɛ gots'ɔ dɔ gogɪzɔɔ sɪ Nɔhtsɪ k'ègeezɔ-le, Nɔhtsɪ yatɪ t'à dɔ ts'ò gots'edee sɪ gɪgha ezhɪne lanɪ. Hanikò godɪ nezɪ t'à ezhɪne k'èè gots'ede gogɪhwhɔɔ sɪ wet'à dɔ hazòò gɪgha ehkw'ɪ-ahodɪ sɪ Nɔhtsɪ edaxàgole hɔt'e. Nɔhtsɪ hanɪ eghàlaedaa sɪ yeghɔ sɪghà anɪwɔ hɔt'e. ²² Israel got'ɪ gɪlɔ sɪ godaà enɪyah hoè ha gɪwɔ, ekò Greece got'ɪ gɪlɔ sɪ wet'à gots'ɪzɔɔ nàowoò xàgeeta. ²³ Hanikò goxɪ sɪ Zezì-Krɪ dechɪet'aa k'e eɔɔwo ghɔ gots'ede hɔt'e. Israel got'ɪ gɪk'èch'a ats'edɪ eyɪts'ɔ Greece got'ɪ gɪgha ezhɪne k'èè gots'ede. ²⁴ Hanikò Nɔhtsɪ sɪ Israel got'ɪ eyɪts'ɔ Greece got'ɪ gòhchɪ sɪ, Zezì-Krɪ wegodɪ t'à Nɔhtsɪ sɪ nàtsoò wehòhɔɔ xè sɪ gɔɔzɔ hɔt'e gɪk'èezɔò agejà. ²⁵ Nɔhtsɪ gɔɔzɔ-le ha nɪdè dɪ nèk'e dɔ gogɪzɔɔ nahk'e gɔɔzɔ hɔt'e, eyɪts'ɔ Nɔhtsɪ nàtso-le ha nɪdè dɔ hazòò nahk'e nàtso hɔt'e.

²⁶ Sèot'ɪ, Nɔhtsɪ naxɪkayaɪhtɪ kwe dɔ dàhòt'ɪ aahɪ ɪlèè sɪ ghɔ nàniahdè. Dɪ nèk'e dɔ gɪnàowoò k'èè naxɪta gots'ɔ dɔ lɔ gogɪzɔ ts'edɪ ha dɪ, dɔ lɔ k'aodèè gɪlɔ ts'edɪ ha dɪ, eyɪts'ɔ dɔ lɔ dɔ ahxee gots'ɔ gɪgòhɪ ts'edɪ ha dɪ. ²⁷ Hanikò Nɔhtsɪ sɪ dɪ nèk'e dɔ gɪnàowoò k'èè dɔ gogɪzɔ-le lanɪ sɪ gòhchɪ hɔt'e, dɔ gogɪzɔ-le lanɪ t'à dɔ gogɪzɔɔ edeghɔ ɪzhagɪlɪ agole ha. Eyɪts'ɔ dɔ nàgetso-le laòt'ɪ t'à dɔ nàgetsoo edeghɔ ɪzhagɪlɪ agole ha. ²⁸ Eyɪts'ɔ dɔ t'asɪ gɪlɔ-le lanɪ, dɪ nèk'e ts'ɔ dɔ godzagɪhwhɔɔ sɪ Nɔhtsɪ gòhchɪ hɔt'e. Hanɪ dɔ sɪ gɪt'à dɔ t'asɪ aht'e edegeewɔɔ sɪ Nɔhtsɪ t'asɪ gɪlɔ-le agole ha. ²⁹ Hanɪ-ɪdè dɔ wɪzɪ Nɔhtsɪ wenadaà

edeghò xàdahodì ha nùile. ³⁰ Nòhtsı wets'ıhʔò Zezì-Krı wexè aaht'e. Nòhtsı sù Zezì-Krı t'à gots'ıʔò agòòlà, wet'òò ehkw'ıì ats'ejà, wet'òò degaı ts'ııı, eyıts'ò wet'òò welò while ts'ò edaxàts'eedè hət'e. ³¹ Eyıt'à Nòhtsı Nıht'è k'e dıı hanì dek'eèht'è: “Amıı xàdahodì ha sù gots'ò K'àowo ghò xàdahodì welè,” dek'eèht'è.

2

¹ Sèot'ıı, t'akwel'òò naxıts'ò nèehtła ekò yatı wèdaat'ıı t'à naxıts'ò goıhde nùile. Eyıts'ò Nòhtsı wegodıı naxıts'ò nèehʔò ekò dıı nèk'e gots'ò dò gogıʔò gık'èè k'ehohza-le ıle. ² Naxıxè aht'e ekò Zezì-Krı wen'ò t'asıı wıʔıı k'èehsò ha dehwhò-le ıle. Zezì-Krı eyıts'ò dànì dechıet'aa k'e wedııtsò, eyı ʔò wek'èehsò ha dehwhòò ahjà. ³ Dò nàtsò-lea laht'e eyıts'ò dehıı xè sets'ehıı lanì naxıts'ò nèehtła ıle. ⁴ Godı nezıı t'à naxıts'ò gohde ekò wet'à gots'ıʔò yatıı t'à naxıts'ò goıhde-le ıle, hanıkò Yedàyah Nezıı nàhtsoò asıııà t'à naxınadaà enııyah k'èè eghàlaehda ıle. ⁵ Eyıt'à dıı nek'e dò gogıʔò gınàowoò ts'ıhʔò naxıgha ehkw'ı-ahodıı aahjà nùile, hanıkò Nòhtsı t'asıı wegħa dıı gòhı-le sù naxınadaà enııyah hòehtsı t'à naxıgha ehkw'ı-ahodı hət'e.

Yedàyah Nezıı wet'à gots'ıʔò hət'e

⁶ Dò Nòhtsı k'ègeezòò sù wet'à gots'ıʔò yatıı t'à gıts'ò gots'ede hət'e. Eyı yatı sù dıı nèè gots'ò dò gogıʔò eyıts'ò k'aodèe gıııı sù gıgha wet'aaʔà nùile, ededı sù gıdıholè ts'ò gıadè hət'e. ⁷ Nòhtsı wenàowoò gòʔòò sù dò ts'ò wegħò gots'ede hət'e, eyı sù dò ts'ò dezıı wheʔò ıle. Dıı nèè hòèlı

kwe gots'ò gogha wheʔòò ayìlà jlè, eyits'ò wet'à welò while ts'ò eniyah xè edaxàgozhe ha. ⁸ Dii nèk'e k'aodèe gùlù sù ginièdi-le jlè. Ginièdi nùdè gots'ò K'àowo eniyah wehòhʔòò sù dechjet'aa k'e èlaàgùhwhi ha-le jlè. ⁹ Nòhtsì Njhtl'è k'e dii hanì dek'eèhtl'è:

“Dò Nòhtsì ghonegeèʔòò sù Nòhtsì ayì ts'atà godawhehlaa sù dò wùzù yaʔi while, eyits'ò dò wùzù yùhkw'ò while, eyits'ò dò wùzù yedaàntwhewo while,” dek'eèhtl'è.

¹⁰ Hanìkò dii sù Nòhtsì-Gotà edets'ò Ìnì Degai wedahxà dii godi wek'èts'eezòò agòòlà.

Yedàyeh Nezzù t'asù hazòò yeniedì, eyits'ò Nòhtsì ts'òòhk'e t'asù dezù whelaa sù eyi kò yeniedì họt'e.

¹¹ Dò wùzù dò jlè dànıwòò sù yek'èezò nùle, eyi dò wets'ò Ìnì zò yek'èezò họt'e. Eyi xèht'eè dò wùzù Nòhtsì dànıwòò sù yek'èezò nùle, Nòhtsì wets'ò Ìnì Degai zò yek'èezò họt'e. ¹² Dii nèè gots'ò m̀i goghòt'ò nùle, hanìkò Nòhtsì edets'ò Ìnì Degai goghàıʔò họt'e, eyits'ò Nòhtsì t'asù k'èxa-le ayì goghàıʔòò sù wets'ò Ìnì Degai t'à wenıts'eedi agole ha. ¹³ Eyi weghò gots'ede nùdè dii nèk'e gots'ò wet'à gogıʔòò t'à gots'ede nùle, hanìkò Yedàyeh Nezzù yatı hoghàgoèhtò t'à gots'ede họt'e. Yedàyeh Nezzù weyatı ehkw'ı t'à Nòhtsì ts'òòhk'e t'asù ghò gots'ede họt'e. ¹⁴ Dò Yedàyeh Nezzù dè edaa sù Nòhtsì wets'ò Ìnì gots'ò t'asù yeniedì nùle. Eyi sù wegħa ezhıne lanı, eyits'ò yeniedì ha dii. Dò Yedàyeh Nezzù wets'ò-èlı nùdè zò, Nòhtsì ts'òòhk'e t'asù yeniedì họt'e. ¹⁵ Dò, Yedàyeh Nezzù wets'ò-èlı sù t'asù hazòò k'e ehkw'ı xàyahtı họt'e, hanìkò ededı sù dò wùzù yesnıyaehtı ha dii. ¹⁶ Dii hanì dek'eèhtl'è:

“Amù gots'ò K'àowo wɪnì k'èhoezɔ t'à yegha k'eyaeti ha?” dek'eèhtl'è.
Hanìkò goxɪ sù Zezì-Krɪ wɪnì gots'ò-èlɪ hɔt'e.

3

Nòhtsɪ wekò lats'ut'e

¹ Sèot'u, Yedàyeh Nezù naxɪts'ò-èlɪ lanì naxɪts'ò gohde ha dɪ̀lè, hanìkò dɪ̀ nèk'e gots'ò dɔ lanì nàniàhdè k'èè naxɪts'ò gohde lè, Zezì-Krɪ naxɪgha ehkw'1-ahodì ts'òòhk'e bebia laaht'e lè t'à. ² Ilaa t'asì dezhì aahdè ha dɪ̀lè t'à, bò dezhì lanù naxɪghàehdì-le lè, ejiet'ò lanì naxɪghàehdì lè. Dɪ̀lè kò t'asì dezhì aahde ha naxɪgha Ilaa whìle hɔt'e. ³ Ilaa dɪ̀ nèk'e gots'ò dɔ lanì nàniàhdè. Ełeghɔ ts'oxoahdì eyɪts'ò ełets'ò nàyaahɪ nɪdè, dɪ̀ nèk'e gots'ò dɔ gɪxèahzɪ laaht'ɪ. Dɔ Nòhtsɪ k'ègeezɔ-le sù gɪxèahzɪ hɔt'e. ⁴ Naxɪ mòhdaa dɪ̀ haahdì, “Sɪ Paul k'èè aht'ɪ,” eyɪts'ò mòhdaa, “Sɪ Apollos k'èè aht'ɪ.” Haahdì nɪdè dɔ Nòhtsɪ k'ègeezɔ-le sù gɪxèht'eè k'ehoahza hɔt'e.

⁵ Apollos eyɪts'ò Paul, ayì gɪlù ghò aahdì? Ekì Nòhtsɪ wecheekè awìt'e. Nòhtsɪ naxɪts'ò gohɪzà t'à naxɪgha ehkw'1-ahodì aahjà hɔt'e. Goxɪ Iak'aà Nòhtsɪ la goghàzɔ k'èè weghàlawida hɔt'e. ⁶ Sɪ dèè goyì wet'à t'asì dehshee nèehzɔ, Apollos tɪ yek'e ayìlè, hanìkò Nòhtsɪ sù dehsheè ayìlè hɔt'e. ⁷ Eyɪt'à dɔ dèè goyì t'asì nèyele, eyɪts'ò dɔ tɪ yek'e ayehzù sù t'asì gɪlù nùle, hanìkò Nòhtsɪ, t'asì hazò dehsheè ayehzɪ ts'ihzò ededɪ zò wet'aaazà hɔt'e. ⁸ Dɔ wet'à t'asì dehshee dèè goyì yelee, eyɪts'ò dɔ tɪ yek'e ayehzù sù Iak'aà gɪlè gɪghòt'ò hɔt'e, eyɪts'ò Iak'aà dànì edɪlè ghàlagɪdà k'èxa

t'asìi gıghòt'à ha họt'e. ⁹ Nòhtsı wexè eghàlats'eadaa ats'ıtt'e, naxı sıi Nòhtsı wedèè k'e t'asìi dehshee laaht'e, eyıts'q Nòhtsı wekò laaht'e.

¹⁰ Nòhtsı sets'q wedzeè sòmıwq t'à la seghàıřq: dq la k'èezqđ lanı eghàlaehda t'à yıetł'aà nıhtq, eyıts'q dq eyıi-le yek'e kq gòhtsı. Hanıkò dq gıtaàt'eè dani kq gogehsıı sıi hotıi gıxoehdı ha họt'e. ¹¹ Hòt'a yıetł'aà nıtqđ sıi dq wıřzıi yıetł'aà eyıi-le nagohtsı ha nıile, eyı yıetł'aà nıtqđ sıi Zezi-Krı họt'e. ¹² Dq, eyı yıetł'aà nıtqđ wek'e sqđmbaekwo, sqđmba de-goo, sqđmbakweè, dechı hanı-le-ıdè tł'oh t'à yeka kq gòhtsı nıdè, ¹³ dani edılaà ghàlaıdàa sıi nqđde dzeq k'e wek'èhoedzqđ adle ha. Ayıi hòèhtsıı sıi kq-dèk'qđ t'à wek'èhoedzqđ adle ha, kq t'à weedzà ha, eyıts'q wılaà k'è hoıřı nıdè wek'èhoedzqđ adle ha. ¹⁴ Ayıi hòèhtsıı sıi wedıhòı-le nıdè wek'èxa t'asıi nezıı weghòt'à ha. ¹⁵ Ekò ayıi hòèhtsıı sıi wek'enık'qđ nıdè eyı weghq wedıhoè ha. Edeđı t'aa edaxàeda ha, hanıkò kqwođ nıdà xàkwıehsaà lade ha.

¹⁶ Naxı sıi Nòhtsı wekò laaht'e, eyıts'q Nòhtsı wets'q İni Degai naxıdzeè yıi nàdè họt'e wek'èahsq-le nı? ¹⁷ Dq Nòhtsı wekò yedıhohtsı nıdè Nòhtsı yedıhohtsı ha. Nòhtsı wekò degai họt'e, naxı sıi eyı Nòhtsı wekò laaht'e.

¹⁸ Dani naniahdè t'à edeghoyaaħzà sqđ. Dq dıi nèè gots'q nàowo k'èè gohsq edeewq nıdè, ezħıne ladıde, hanı-ıdè sıi gqđzqđ ade ha. ¹⁹ Dıi nèk'e gots'q dq ayıi gıgha gqđzqđ họt'e sıi Nòhtsı wegħa ezħıne họt'e. Dıi hanı dek'eèhtł'è, “Dq gogıřzqđ edegeewq xè ełeghoyageeħzà k'èè k'ehogeħaa sıi Nòhtsı gınaowođ t'à gok'èchıttıa lagohřı họt'e,” dek'eèhtł'è. ²⁰ Eyıts'q k'achı dıi hanı dek'eèhtł'è,

“Dọ gots'ụzọọ edegeewọọ sị ụnàowò wet'àazà nùle, gots'ọ K'àowo yek'èezọ họt'e,” dek'eèht'è. ²¹ Eyit'à k'achị dọ ghọ xàdahoahdi-le! T'asị hazọọ naxịgha họt'e. ²² Paul, Apollos eyits'ọ Peter naxịgha agụt'e, eyits'ọ di nèè, ts'eedaa, ekaats'ewu, di goxè hòzọọ, idaà goxè hòzọọ, eyi hazọọ naxịgha họt'e, ²³ eyits'ọ naxị Zezi-Kri wets'ọ aaht'e; eyits'ọ Zezi-Kri, Nọhtsị wets'ọ họt'e.

4

Zezi-Kri wecheekeèdè

¹ Eyit'à dọ Zezi-Kri wecheekeè ats'ụt'e k'èè gogihà weli, eyits'ọ Nọhtsị ts'ọhok'e t'asị dezi whelaa sị wek'èts'eezọ ats'ụt'e, goguhwhọ weli. ² Dọ t'asị gıt'aa whezọọ agiidlāa sị t'aats'ọọ gıt'ā nezị eghalageeda ha họt'e. ³ Naxị sesinīyaahı, hanı-le-ıdè nāyaetı-kò dọ sesinīyagehtı sị segha wet'āazā nūle, sı kò edesinīyaehı nūle. ⁴ Ekọ-le hòwhıhtsı nūle, sını t'ā wek'èehsọ, hanıkò hanı ededaanıwho t'ā hoıı hòwhıhtsı whıle dehsı-aehsı-le. Gots'ọ K'àowo ededı zọ sesinīyaahı ha họt'e. ⁵ Eyit'à eyi nèhòkw'ı kwe t'ası wesinīyaahı-le, hanıkò gots'ọ K'àowo nütla ts'ọ naahı. To-goòt'òo t'ā t'ası dezi whelaa sı wègaat'ıı ayele ha, eyits'ọ dọ dàgıwọ t'ā k'ehogıızaa sı wek'èedzọọ ayele ha. Eyı dzeè k'e nıdè dànı godzeè t'ā ehkw'ı nānıts'edè sı k'èè Nọhtsı goghọ sıghā adı ha.

⁶ Sèot'ıı, eyi hazọọ weghọ naxıts'ọ eèht'èè sı sı edeghọ eyits'ọ Apollos weghọ gohde aehsı. Edeghọ aehsı sı xàè naxıgha aehsı họt'e. Hanı-ıdè goxı got'ā di yatı dàhodı-ahodı sı wek'èahsọ ha, “Ayı dek'eèht'èè sı wezọọ hoahı-le,” dek'eèht'èè.

Eyɪ yatɪ k'èè aaht'ɪ nɪdè dɔ ɲè denahk'e wet'aaɹà dahwhɔ t'à weghɔ xàdahoahdi ha nùle. ⁷ Amì dɔ nahk'e aaht'eè anaxìllà? T'asì naxits'ɔ sù naxìghòt'ɔ hɔt'e. T'asì naxìghòt'ɔ nɪdè dànìghɔ t'asì naxìghòt'ɔ-le lanì xàdahoahdi?

⁸ Hòt'a t'asì hazòò naxits'ɔ dahwhɔ nì? Naxɪ hòt'a dɔ ahxee wheahɪ dahwhɔ nì? Godɛ kò k'àowocho wheahɪ dahwhɔ nì? Xàè k'àowocho wheahɪ nɪdè dehwhɔ, hanì-ɪdè goxɪ naxixè k'àowocho ts'ɲɲɪ ha! ⁹ Weghɔ nànihwho nɪdè goxɪ Nòhtsɪ wecheekeèdè ts'ɲɲɪ sù nɔɔde ts'ò ts'eèhk'w'e lanì agòòlà. Sɔnàts'edèè k'è dɔ gɪnadaà goweè hoèè ha gosɪniyaetɪ lagòòlà. T'asì hazòò hòèlɪ yak'eet'ɲì dɔ hazòò gɪnadaà hanì gògaat'ɲì agòòlà. ¹⁰ Goxɪ sù Zezì-Krɪ wegħa ezhɲe ats'ɲt'e gogɲhwhɔ, hanìkò naxɪ sù Zezì-Krɪ wets'ihɹò sù goahsɔ dahwhɔ! Goxɪ sù nàts'etsò-le, hanìkò naxɪ sù nàhtsò dahwhɔ. Goxɪ sù dɔ gots'ò nezɲì nageɹa-le hanìkò naxɪ naxits'ò nezɲì nageɹa. ¹¹ Dì ts'ò bò dɛ ts'eèhk'w'e xè tɪ ghats'eewɪ, goht'ɔts'ɪa t'à-ats'et'ɪ, sù dagogɲhɹa, eyɪts'ɔ gokò gòɹɔ-le. ¹² Gollà t'à hòt'l'ò eghàlats'eeda. Dɔ gots'ò nàdahogeeɹà nɪdè gɪgha yats'ehtɪ, dagogɲhɹa nɪdè wexè kò ts'èwhɲì dats'ɲɹa. ¹³ Dɔ yatɪɲɪ t'à gok'adageedè nɪdè ek'èt'à nezɲì gɪts'ò gots'ede. Dì ts'ò dɪ nèk'e dɔ gɪgha t'asì weɲɪ lats'ɲt'e, eyɪts'ɔ gɪgha t'asì-ts'ɲì lats'ɲt'e.

¹⁴ Edeghɔ ɲzhaahɪ ha naxits'ò eeht'è aht'ɪ nùle, hanìkò seza lanì naxìghɔneehtɔ t'à yatɪ nàtsoo t'à naxits'ò gohde. ¹⁵ Zezì-Krɪ wedahxà dɔ ɲɔ naxìk'ègedì sɔnì kò naxità ɲɔ gòhɪ nùle. Godɪ nezɲì naxits'ò nèehɹɔ ts'ihɹò Zezì-Krɪ wedahxà naxità whìhɪ hɔt'e. ¹⁶ Eyɪt'à hotɪ sexèahɹɪ, dehɹɪ

naxìghònàdaehtì. ¹⁷ Eyit' à Timothy naxìts'ò weehzà ha họt'e. Seza lanì weghòneehtò, gots'ò K'àowo gha wìni nàtso. Dànì Zezi-Krì wegħa ehdaa sù naxìts'ò hadì ha. Kòta hazòò Nòhtsì wecheekèè dànì hoghàgeeh̀tò sù t'aats'òò hanì ehda họt'e.

¹⁸ Naxìta gots'ò dọ mọhdaa naxìts'àhtl̀a ha-le sọnì gùwò t' à sù xàhògedì agejà. ¹⁹ Hanìkò gots'ò K'àowo hanìwò nùdè whaà-le-t'ìi naxìts'àhtl̀a ha họt'e. Ekìiyèè k'e nùdè eyì dọ ayì ghò xàdahògedì sù wegòhzà ha. Eyì zòò-le, ayì dahxà nàgetsoo sù wegòhzà ha họt'e. ²⁰ Nòhtsì wenàowoò sù yatì t' à zò wehòhzò nùle, hanìkò Nòhtsì wets'ò enìiyah nàtsoo t' à wehòhzò họt'e. ²¹ Naxìts'ò dànì eghàlaehda ha seahwhò? Naxìts'àhtl̀a nùdè naxeekwa ha seahwhò nì? Hanì-le-ìdè naxìghòneehtò xè naxìts'ò sedzeè nezì ha dahwhò?

5

Amì hoḥḥ nàowoò k'èè edaa sù naxìta gots'ò xàweahzà

¹ Naxìta dọ hoḥḥ k'èè eḗk'alagedè ghò ts'ùkw'o. Hoḥḥ hanì sù dọ Nòhtsì k'ègeezò-le kò gita hagòjà ghò ts'ùkw'o while. Naxìta ts'ò dọ ìlè edetà ts'èkeè xè nàdè gedì họt'e. ² Eyit' à dànì xàhoahdì welì? Eyì ghò naxìdzeè nàniitì ha ìlè, eyì dọ hanì eghàlaidàa sù naxìta gots'ò xàweahzà ha ìlè. ³ Sù naxìta whìhda-le sọnì kò sìnì t' à naxìxè whìhda họt'e. Eyì dọ hanì hoḥḥ hòèhtsù sù eyì whìhda lanì hòt'a wesinìyahtì họt'e. ⁴ Zezi wùzì dahxà l̀a niahde nùdè, eyìts'ò sìnì t' à naxìxè whìhda nùdè, eyìts'ò Zezi wets'ò Ìnì Degal naxìk'e at'ì nùdè, ⁵ eyì dọ sù wehḥḥ t' à àweah̀tè,

hanì-ìdè wenàowohù sù wedìholè ha, eyits'ò gots'ò K'àowo nùtlaa dzeè k'e nùdè wedàazhù edaxàeda ha.

⁶ Edeghò xàdahoahdù sù nezì nùle. Lèt'èa lò-lea kò lètsìèhdù hazòò ta ts'ò at'ì họt'e, wek'èahsò ne sònaà? ⁷ Eyì lèt'èa wezòò sù wedè aahle, hanì-ìdè lètsìèhdù wegòò lèt'èa wedè hòèlù laah't'e ha, hotù eyì laah't'e ne t'à. Dzèdèè Passover k'e Nòhtsì gha sahzòà èlàgìhwhoo sù Zezì-Krì họt'e, eyì sù wenìahdì weli. ⁸ Eyit'à eyì dzèdèè wek'èts'ùdì. Lèt'èa wezòà wedè ats'ùle, eyì sù gonàowohù wedè ats'ehzì lanì họt'e. Hanì-ìdè lèt'èa dè èlèxè lèt'è ghò shèts'ùzhe, eyì sù godzèè nezù xè èlèts'ò ehkw'ì ts'èeda lanì họt'e.

⁹ T'akwe naxits'ò ùht'èè ekò naxita gots'ò dọ hohù k'èè èlèk'alagedèè sù naxixè agùt'ì-le naxèehsì jìlè. ¹⁰ Dù nèk'e gots'ò dọ hohù k'èè èlèk'alagedèè hanù, egedì-le-dòò hanù, èlèghoyagee?àa-dòò hanù, eyits'ò nòhtsìà hòèlù ts'ò yagehtù dọò, hanù sù agèehsì nùle. Hanù dọ agèehsì nùdè dù nèè gots'òò aahde zò t'à ha. ¹¹ Dọ mòhdaa naxixè Nòhtsì wecheekèè ats'ùt'e edègeedù sù eyì ghò naxits'ò èeht'è. Hanìkò hohù k'èè èlèk'alagedè nùdè, egedì-le nùdè, nòhtsìà hòèlù ts'ò yagehtù nùdè, dọ gùzì jù gehtsì nùdè, t'aats'òò gedò nùdè, sòmba gha dọ ghoyagee?à nùdè, gixè aah't'ì-le, eyits'ò gixè shèahzhe ha nùle.

¹² Dọ, Nòhtsì wecheekèè agùt'e-le sù sù gisnìyahtì ha sùdì nùle. Dọ Nòhtsì wecheekèè goxè agèt'ù sù naxì gisnìyahtì ha họt'e. ¹³ Dọ Nòhtsì wecheekèè agùt'e-le sù Nòhtsì gosnìyahtì ha họt'e. Dek'èeht'è k'èè: “Eyì dọ wejù sù naxita gots'ò xàgìah?à,” dek'èeht'è.

6

Nòhtsı wets'ò dọ ełeghọ nàyaetı àłeghezı

¹ Naxıta gots'ò dọ ełek'e nıdahogeezà nıdè dànıghọ dọ-sınıyaehtıı-dọò Nòhtsı wecheekeè eıı-le sıı ts'ò aget'ı. Hanı ekọ-le eghàlageedaa ts'àgeejı-le nı? Nòhtsı wets'ò dọ ts'ò aget'ı gà gosınıyagıhtı welı.

² Nòhtsı wets'ò degaı gıııı sıı dıı nèk'e gots'ò dọ gosınıyagehtı ha họt'e, wek'èahsọ-le nı? Hanı hòzọ ha nıdè, naxıta t'asıı wet'àazà-lea sıı wesınıyaahı ha naxıgha dıı nıle. ³ Yak'eet'ıı gısınıyats'ehtı ha wek'èahsọ-le nı? Hanı hòzọ ha nıdè dıı nèk'e gota dàgot'ıı sıı denahk'e wesınıyats'ehtı ha họt'e!

⁴ Eyıt'à t'asıı wet'àazà-le ghọ ełek'e nıdahogeezà nıdè, dọ ıdè gosınıyaehtıı aweahle. Naxıta dọ t'asıı deè eıı-le sıı eyı weahchı ha dıı-le! ⁵ Edeghọ ıızhaahı ha, hanı naxıts'ò gohde. Naxıta dọ gosınıyaehtı ha dọ gọqzọq gòhıı-le nı? ⁶ Hanıkò ełeghọ nàyaetıı àłaahtı. Dọ gıgha ehkw'ı-ahodı-le gınađà hanı k'ehoahza!

⁷ Hanı ełeghọ nàyaetıı àłaahtıı sıı weghàà nàowo ehkw'ıı k'èè aahda ts'òòhk'e hòt'a naxıghòenọq wek'èhoedzọ họt'e. Ekọ-le naxıts'ò eghàlaedà eyıts'ò naxıghọyahòzọ kò eyı denahk'e nezı họt'e. ⁸ Hanıkò hałaahtı t'à xàè naxèot'ı gıııı sıı gıghọyaahzà xè gıts'ò ekọ-le eghàlaahda họt'e.

⁹ Dọ wejıı sıı Nòhtsı Wenàowò k'èè hòzọq sıı gıghàhòt'à ha nıle wek'èahsọ-le nı? Edeghọyaahzà sọò. Dọ edezhıı t'à hoıı k'alagedèe, dọ nòhtsıà hòèıı ts'ò yagehtıı, dọ ełexè hoıı hogehtsıı, sọòmba k'èxa dọzhıı et'ıı ełexè aget'ıı, eyıts'ò dọzhıı hoıı k'èè ełek'alagedèe, ¹⁰ egeezıı-dọò, t'asıı gha egedı-le-dọò, t'aats'òò geèhdee dọò, dọ gıızı ııı

gehtsɯ dɔ̀, sɔ̀mɓa gha dɔ̀ ghɔ̀yageeʔàa dɔ̀, hanɯ dɔ̀ hazɔ̀ sɯ Nòhtsɯ Wenàowoò k'èè hòʔɔ̀ sɯ gɪxè hòʔɔ̀ ha nùle. ¹¹ Inèè naxɯ mòhdaa hanɯ dɔ̀ yàahɫɩ ìlè. Hanikò Zezi-Kri wedahxà eyits'ɔ̀ Nòhtsɯ wets'ɔ̀ Ìni Degai t'à naxɯhòhɩ k'enaatso, degai anaxiìdlà, eyits'ɔ̀ ehkw'ɩ anaxiìdlà ìlè.

Hoɫɩ k'èè eɫek'alaahdèe ch'à edek'èahdì

¹² “T'asɯ hazɔ̀ gogha wets'àet'ɔ̀ nùle,” dah-whɔ̀ sɔ̀nì kò, t'asɯ hazɔ̀ gogha nezɩ nùle. “T'asɯ hazɔ̀ gogha wets'àet'ɔ̀ nùle,” sɔ̀nì kò t'asɯ wɩzɩ gots'ɔ̀ k'àowo ats'ɩhwhɔ̀ ha-le. ¹³ “Bò sɯ gobò gha hòèlɩ, eyits'ɔ̀ gobò sɯ bò gha hòèlɩ,” haahdɩ ha tahkò, hanikò Nòhtsɯ eyɩ nàke sɯ yedɩhohtsɩ ha hɔ̀t'e. Gozhɩ wet'à hoɫɩ k'èè eɫek'alats'edè gha hòèlɩ nùle, hanikò gots'ɔ̀ K'àowo gozhɩ ts'ɔ̀ k'àowo ne t'à wegga wet'à-ats'et'ɩ ha hòèlɩ hɔ̀t'e. ¹⁴ Nòhtsɯ t'asɯ wegga dɩ-le t'à gots'ɔ̀ K'àowo naidà ayɩlà, goxɩ sɩ nats'ìdà agole ha hɔ̀t'e. ¹⁵ Naxɩzhɩ sɯ Zezi-Kri wets'ɔ̀ hɔ̀t'e wek'èahsɔ̀-le nì? Eyit'à gozhɩ Zezi wets'ɔ̀ ne sɯ ts'èkojɩ t'à whetɩ ats'ele ha nì? Ìle, hats'et'ɩ ha honàedɩ nùle! ¹⁶ Dɔ̀, ts'èkojɩ t'à whetɩ sɯ yexè ìlè zɔ̀ lanì at'ì hɔ̀t'e wek'èahsɔ̀-le nì? Nòhtsɯ Nɩht'è k'e dɩ hanì dek'eèht'è, “Eyɩ nàke geet'èe sɯ gɪzhɩ ìlè lade ha hɔ̀t'e,” dek'eèht'è. ¹⁷ Hanikò amɩ gots'ɔ̀ K'àowo xè at'ɩ sɯ wets'ɔ̀ Ìni t'à yexè ìlè zɔ̀ lade ha.

¹⁸ Eyit'à hoɫɩ k'èè eɫek'alaahdèe ch'à edek'èahdì. Dɔ̀ hoɫɩ eyɩ-le hohtsɩ sɯ edezhɩ t'à hoɫɩ hohtsɩ at'ɩ nùle, hanikò amɩ hoɫɩ k'èè eɫek'alagedèe sɯ edezhɩ t'à hoɫɩ hogehtsɩ hɔ̀t'e. ¹⁹ Naxɩzhɩ sɯ Yedàyeh Nezɩ wekò lanì hɔ̀t'e wek'èahsɔ̀-le nì? Ededɩ sɯ naxɩdzeè yɩ nàdè hɔ̀t'e, ededɩ sɯ Nòhtsɯ naxɩghàyɩʔɔ̀ hɔ̀t'e.

Eyit'à naxızhıı sıı xàè naxıts'ò nııle. ²⁰ T'asıı deè t'à nàgoèdì họt'e. Eyit'à naxızhıı t'à Nòhtsı ts'ò nezıı aahda.

7

Dàni elexè hots'et'ı

¹ T'asıı ghò sets'ò aahtl'è ııleè sıı wek'e naxıts'ò xàyahtı ha. Dò honıda-le kò nezı họt'e. ² Hanıkò dıı dọ ıq hoııı k'èè ełek'aladèe t'à dọzhıı gıtaàt'eè xàè gıts'èkeè gòhıı nıdè nezı họt'e, eyıts'ò ts'èko sı gıtaàt'eè xàè gıdọò gòhıı nıdè nezı họt'e. ³ Dọzhıı họt'ıı sıı edets'èkeè ghàdıtè ha họt'e, eyıts'ò ts'èko hoet'ıı sıı ededọò ghàdıtè ha họt'e. ⁴ Ts'èko hoet'ıı sıı wezhıı ededı zọ wets'ò nııle, wedọò sı wets'ò họt'e. Eyı xèht'eè dọzhıı hoet'ıı wezhıı sıı ededı zọ wets'ò nııle, wets'èkeè sı wets'ò họt'e. ⁵ ııah naxııı k'èè lenqsıı ełets'ò ııle dahdı-le. ııah hanı ha dahwhọ nıdè whatsọò Nòhtsı ts'ò xàyahtı ha gòzọò aahle gha welè, hanıkò whaà-lea gots'ò zọ aahıı. Eyı t'axọò-ıdè ełets'ò anaahde, naxııı nàtso-le t'à wehıı naxeèhdzà ha sọıı. ⁶ Hots'et'ı gha nàowo naxıghàehzọ dehsıı-aehsı-le, hanıkò dıı hanı họt'ı ha dıı-le dehsıı-aehsı. ⁷ Dọ hazọò sexèht'eè geeda nıdè dehwhọ. Hanıkò Nòhtsı sıı dọ hazọò gıtaàt'eè t'asıı eładıı goghàızọ họt'e. Dọ ııè hoet'ı ha weghàhòt'ò, eyıts'ò dọ eyıı-le t'asıı eładıı weghàhòt'ò họt'e.

⁸ Dọ hoget'ı-le eyıts'ò ts'èko gıdọzhıı whıle sıı gıts'ò dıı haehsı ha dehwhọ: Sı hoeht'ı-le k'èè hoget'ı-le nıdè gıgha nezı họt'e. ⁹ Hanıkò gıgha wèhoedı-le nıdè honıgudè kò t'asanıle. Sıı ełegııwọ nıdè honıgedè gıgha denahk'e nezı họt'e.

10 Dọ hoget'ụ sị du nàowo gìghàeh2à ha, (sị sey-atù nùile, hanìkò gots'ò K'àowo weyatù ne): Ts'èko hoet'ụ sị ededọọ ts'òò xàetla ha-le. 11 Hanìkò ededọọ ts'òò xàèhtla nùdè eyi-le dọzhì xè hoet'ị ha-le, hanì-le-ìdè ededọọ xè sìnagole ha. Eyits'ò dọzhì sị edets'èkeè 2ọede ha-le.

12 Eyits'ò dọ eyi-le sị hazọọ gits'ò du haehsị ha, (du sị sey-atù ne, gots'ò K'àowo weyatù nùile): Naxita gots'ò amì wets'èkeè wegħa ehkw'1-ahodì-le nùdè, hanìkò ịlaà ededọọ xè nàdè ha nìwọ nùdè, eyi dọzhì sị edets'èkeè 2ọede ha-le. 13 Eyits'ò ts'èko sị wedọọ wegħa ehkw'1-ahodì-le, hanìkò ịlaà edets'èkeè xè nàdè ha nìwọ nùdè, eyi ts'èko sị ededọọ 2ọede ha-le. 14 Dọzhì wegħa ehkw'1-ahodì-le sị wets'èkeè ts'ìh2ọ degai elì għa wutà họt'e. Eyits'ò ts'èko wegħa ehkw'1-ahodì-le sị wedọọ ts'ìh2ọ degai elì għa wutà họt'e. Hanì-le-ìdè naxìza degai agùt'e ha-le ịlè, hanìkò du degai agùt'e.

15 Hanìkò dọ wegħa ehkw'1-ahodì-le sị naxìts'òò xàetla ha nìwọ nùdè hadeè aweahle. Hagòjà nùdè dọzhì wegħa ehkw'1-ahodì sị edets'èkeè xè nàdè-le kò, eyits'ò ts'èko wegħa ehkw'1-ahodì sị ededọọ xè nàdè-le kò. Nòhtsị sị ts'èwhùì ts'eeda għa gòìhchì họt'e. 16 Nị dọ ts'èkeè nelụ sị nedọọ edaxàwùhtè ha hotùì wek'èìzọ nùile. Nị ts'èko wedọọ nelụ sị nets'èkeè edaxàwùhtè ha hotùì wek'èìzọ nùile.

17 Dọ hazọọ gots'ò K'àowo edù nègòqlaa sị ekọ geèhkwe ha họt'e, eyits'ò Nòhtsị ayì ts'ò gokayahtù sị hagùle. Nòhtsị wecheekeè kòta hazọọ nàgedèe sị eyi nàowo gits'ò haehsị. 18 Dọ, Nòhtsị yekayahtù kwe Moses wenàowoò k'èè hòt'a wekwọ nàat'a ịlè nùdè elàdù awede-le. Dọ, Nòhtsị

yekayaḥti kwe wekwò nàat'a-le nɔ̀dè wekwò nàt'á adùle-le. ¹⁹ Dò wekwò nàt'áa, dò wekwò nàt'á-le, eyi Nòhtsi wegħa wet'áaàà nùle. Nòhtsi wenàowoò k'èts'edi eyi t'aa sù wet'áaàà họt'e. ²⁰ Eyit'á dò hazò Nòhtsi gokayaḥti ekò edì geèkw'e ìlè sù ekò et'ì geèkw'e kò. ²¹ Nòhtsi naxıkayaḥti ekò dò naxıts'ò k'àowo ìlè nɔ̀dè, wet'á naxıgha gots'eedi welè-le, hanikò edets'ò k'aehwho ha naxıgha hòzò nɔ̀dè haahde. ²² Dò Nòhtsi yekayaḥti kwe wets'ò k'àowo gòhì nɔ̀dè gots'ò K'àowo Zezi għa edets'ò k'àowo elì ajà họt'e. Eyi xèht'eè dò Nòhtsi yekayaḥti ekò edets'ò k'àowo elì ìlè sù Zezi-Krı yets'ò K'àowo elì ajà họt'e. ²³ T'asì deè t'à nàaxèdì họt'e, eyit'á dò naxıts'ò k'àowo gùlì adeahle-le. ²⁴ Sèot'ì, naxı hazò Nòhtsi wek'èè aahda ha họt'e eyıts'ò dànì Nòhtsi naxıxè hòzò ayìlè sù k'èè aahda.

²⁵ Ekò ts'èko hogiat'ì while sù gıghò gots'ò K'àowo t'asasèhdì-le, hanikò Nòhtsi wesonıwò t'à ehkw'ı eghàlaehda k'èè sù dàahwhò sù yatı naxıghàehà ha: ²⁶ Dì goxè hoıla k'ehokw'o ts'ihzò honiahdè-le kò nezı họt'e dehwhò. ²⁷ Dòzhì, hqaht'ì nɔ̀dè naxıts'èkeè zòweahdè-le. Hqaht'ì-le nɔ̀dè ts'èko hak'èahta-le. ²⁸ Hanikò hqaht'ì nɔ̀dè hoḥì hòwhàahsi nùle, eyıts'ò ts'èko hqat'ì while sù honidza nɔ̀dè hoḥì hòèhtsi nùle. Hanikò amì honigedè sù dı nèk'e gıxè hoıla lò ha họt'e, eyi hoıla naxıts'ò ha dehwhò nùle.

²⁹ Sèot'ì, whaà-lea gots'ò zò ts'eeda dehsì-aehsi. Jò gots'ò idaà dò gıts'èkeè gòhì sù gıts'èkeè gòhì-le lanì gudà, ³⁰ dò ts'ògıwò sù ts'ògıwò-le lagıt'è, dò sìgeèt'ì sù sìgeèt'ì-le lagıt'è, dò t'asì nàgeehdì

sii xàè gıts'ò nùle lagut'è. ³¹ Dò du nèk'e gots'ò t'asii t'à-aget'ıı sii gıgha wet'aaʔà-le lagut'è. Du nèk'e dii dànì hòʔòq sii whaà-le-t'ıı whìle agode ha t'à, hanì aahda.

³² Eyit'à t'asii wııziı ghò nàniahdè ha dehwhò-le. Dòzhii hqet'ı-le sii Nòhtsi wenàowoò zò ghò nàniwo hqet'e. Dànì Nòhtsi winà hohtsi ha sii yedaaniwo hqet'e. ³³ Hanikò dòzhii hqet'ıı sii du nèk'e t'asii lò ghò nàniwo, eyits'ò dànì edets'èkeè winà hohtsi ha sii yedaaniwo hqet'e, ³⁴ eyit'à winì elets'òò ts'eht'ı lanì. Ts'èko hqgeet'ı-le eyits'ò t'eeogòò gııı sii gots'ò K'àowo wenàowoò zò daanigewo hqet'e. Ts'èko hanı sii edezhii eyits'ò edinì t'à Nòhtsi ghàditi hqet'e. Hanikò ts'èko hqet'ıı sii du nèk'e t'asii lò ghò nàniwo eyits'ò edànì ededòò winà hohtsi ha sii ghò nàniwo hqet'e. ³⁵ Naxıgha hoezhii ahle ha dehwhò t'à du hanì naxıts'ò gohde nùle, hanikò naxıxè sìghà hòʔòq ha welè dehwhò. Ehw'ı aahda ha, eyits'ò naxını nàtso xè Nòhtsi zò gha eghàlaahda ha naxeehwhò t'à aehsi.

³⁶ Dòzhii ts'èkogòò xè honida ha yeekèè sii ts'ò nezii k'ehoʔa-le lat'ı nıdè, eyits'ò eyi ts'èko wegheò lò adaade xè dòzhii yexè honida ha niwo nıdè t'asanile. Eyi dò sii hoıı hohtsi nùle, eyit'à yexè honida ha t'asanile. ³⁷ Hanikò dòzhii honida ha-le k'èè edinì whehtsi nıdè, eyits'ò edinì ts'ò k'àowo nıdè, eyits'ò t'eeogòò aakee sii xè honida ha-le k'èè edinì whehtsi nıdè, hanı dòzhii sı ehkw'ı at'ı hqet'e. ³⁸ Eyit'à dòzhii ts'èkogòò aakee sii xè honidza nıdè ehkw'ı at'ı hqet'e, hanikò dòzhii ts'èkogòò aakee sii xè honidza-le nıdè eyi sii denahk'e ehkw'ı at'ı hqet'e.

³⁹ Ts'èko wedqò ełààwı gots'ò wets'ò dawhetłı lanı hq̄t'e. Hanıkò wedqò ełajwo nıdè eyı-le dq̄zhı xè honòq̄da ha nıwq̄ nıdè edets'ò k'àowo. Hanıkò eyı dq̄zhı sı Nòhtsı wets'q̄ dq̄ ełı ha hq̄t'e. ⁴⁰ Sı anıhwq̄ nıdè eyı ts'èko honıdza-le kò denahk'e wınà ha hq̄t'e. Sı sı Nòhtsı wets'q̄ İnı Degalı sets'ò-èlı dehwhq̄ t'à aehsı hq̄t'e.

8

Nòhtsı hòèlı ts'ò bò k'èek'ò

¹ Bò nòhtsı hòèlı ghàgeedı sı weghq̄ dı hanaxèehsı ha: T'ası lq̄ k'èts'eezq̄ ts'ıwq̄ hq̄t'e, hanıkò t'ası lq̄ k'èts'eezq̄ nıdè wet'à xàhots'edi ats'et'ı. Ekò ełeghq̄nets'eètq̄ nıdè wet'à nàts'etsoò alets'ehzı. ² Dq̄ t'ası lq̄ k'èezq̄ edeewq̄ sı ayı k'èezq̄ ha ıle sı ıłàà yek'èezq̄ nıle. ³ Hanıkò dq̄ Nòhtsı ghq̄neètq̄ sı Nòhtsı eyı dq̄ k'èezq̄ hq̄t'e.

⁴ Eyıt'à bò nòhtsı hòèlı ghàgeedı weghq̄ dı haehsı ha: Dı nèk'e nòhtsı hòèlı sı t'ası wıızı gha ità nıle, Nòhtsı ıle zq̄ gòhı wek'èts'eezq̄ hq̄t'e. ⁵ Yak'e hani-le-ıdè dı nèk'e nòhtsı lq̄ gòhı gedi t'ıt'e, (“nòhtsı” lq̄ eyıts'q̄ “k'aodèe” lq̄ gòhı sı ehkw'ı agedı hq̄t'e), ⁶ hanıkò goxı gogha sı Nòhtsı ıle zq̄ gòhı, eyı sı Nòhtsı-Gotà hq̄t'e. Ededı t'ası hazq̄ whehtsı eyıts'q̄ ededı wegħa ts'eeda hq̄t'e. Eyıts'q̄ gots'ò K'àowo ıle zq̄ gòhı, eyı sı Zezı-Krı hq̄t'e. Ededı wet'òq̄ t'ası hazq̄ hòèlı, eyıts'q̄ wet'à ts'eeda hq̄t'e.

⁷ Hanıkò eyı sı dq̄ hazq̄ deghàà gık'èezq̄ nıle. Dq̄ mòhdaa ıneq̄ nòhtsıà hòèlı ghq̄ hòt'ò agıwq̄ ıle t'à bò hanı ghq̄ shègezhe nıdè nòhtsı hòèlı ghàzaadı ne gıwq̄ ha. Gını nàtso-le t'à ekq̄-le

nàningedè xè ekò-le eghàlagùdà gùwò ha. ⁸ Hanìkò bò t'à Nòhtsì ts'ò ats'ede ha nùile. Bò hanù ts'edè-le nùdè dezoò nezi-le ats'ede ha nùile, ekò bò ts'edè nùdè wet'à denahk'e neziù ats'ede ha nùile.

⁹ Eyit'à edexoahdì, bò hanù aahdè naxìgha t'asì nùile kò, naxèot'ì wìnì nàtso-le sù naxit'à ekò-le awede sòò. ¹⁰ Eyi wek'èahsò t'à nòhtsì hòèlù wekò gocho goyì shèahzhe ha sòni. Hanìkò dọ bò nòhtsì hòèlù ghàgeedi ghò shètù sù ekò-le hòt'e nìwò xè ekò naxiazi nùdè, ededì sù bò hanù ghò shètù ade ha sòni. ¹¹ Eyi gòet'ì wìnì nàtso-le sù Zezi-Krì yegha eławo kò, ayì k'èahsò t'à wedìhoahsì hòt'e. ¹² Hanì gòet'ì k'èch'a hòlù hoahsì xè gùni tsìahwhì nùdè, Zezi wek'èch'a hòlù hoahsì hòt'e. ¹³ Eyit'à ayì ghò shèhtù sù wet'à sèot'ì hòlù hoahsì awèhzi nùdè, k'achì bò wùzi ghò shèhtì ha-le, hanì-ìdè hòlù hoahsì awèhzi ha-le.

9

Nòhtsì wecheekeèdeè dani gighàhòt'ò

¹ Sù xàè edets'ò k'aeht'ò-le nì? Sù Zezi wecheekeèdeè aht'e-le nì? Sù xàè gots'ò K'àowo Zezi weehzi-le nì? Gots'ò K'àowo weggha naxita eghàlaehda t'à naxìgha ehkw'ì-ahodù aahjà hòt'e. ² Dọ eyì-le gìgha Nòhtsì wecheekeèdeè aht'e-le sòni kò, naxìgha sù xàè Nòhtsì wecheekeèdeè aht'e. Sù set'à naxìgha ehkw'ì-ahodù aahjà t'à, gots'ò K'àowo wecheekeèdeè aht'e gha sek'èhoedzo hòt'e.

³ Dọ seghò nàyagèhtù sù gits'ò dù haehsù edek'edaehdì ha dùi-le: ⁴ Wegghò shèts'ezhee eyits'ò t'asì ts'edò sù goxì sù goggha nùile nì? ⁵ Zezi wecheekeèdeè eyì-le, gots'ò K'àowo wechìke,

eyits'q Peter, gixèht'eè gots'èkeè gigha ehkw'1-ahodù sù edexè agets'ele ha goghàhòt'q-le nì? ⁶ Hanì-le-ìdè asì Barnabas eyits'q sù zq wet'à ts'eeda gha hòt'ò eghàladìda ha hòt'e nì?

⁷ Dq eghoq-dòq elù sù edets'àzeehdi nùle. Dq jìechochù k'èdì elù sù yets'q jìecho edè ha dùi-le. Dq sahzòq k'èdì elù sù yets'q ejiet'ò edq ha dùi-le. ⁸ Dq dànì nàngedè ghàà zq aehsù nùle. Moses wenàowoò kò eyì wexèht'eè dek'eèht'è. ⁹ Moses wenàowoò k'e dù hanì dek'eèht'è: “Naxìts'q ejie t'olà tàtsqyeèhze nùdè wewà nadaahzà-le,” dek'eèht'è. Nòhtsù sù ejie ghq nànwò t'à adì nùle. ¹⁰ Nòhtsù hadù sù hotù gogha godeè-adi hòt'e. Dq jìè dèè k'e t'asì dehshee gha dèè k'e sùgohzì hòt'e, eyits'q dq eyì-le sù ejie t'olà k'e k'edaà ayehzì hòt'e. Eyì jìah haget'ù sù t'asì dehshee wets'q t'asì xàhogeht'ù ha gùwq t'à aget'ì. ¹¹ Eyì xèht'eè lanì t'asì nezù naxìdzeè yì nèt'sùla hòt'e, eyit'à naxìdzeè yì ayì dùi dì ajà ts'ihzò t'asì wet'à ts'eedaa goghàahdì ha-le nì? ¹² Dq eyì-le t'asì t'à gits'àahdì ha gighàhòt'q nùdè, goxì gnahk'e gots'àahdì ha-le nì?

Goxì sù gots'àahdì ha goghàhòt'q jìè, hanìkò naxìts'q t'asì ts'ùwq-le jìè. Ìle, hoila xè ts'eeda kò ts'ùwq, Zezì-Krì wegodì nezù t'asì wùzì t'à wehoeza ha ts'ùwq-le. ¹³ Nòhtsùkò-gocho goyì eghàlageada sù Nòhtsùkò gots'q t'asì ghq shègezhe hòt'e, wek'èahsq-le nì? Yahtù kwe-ladà k'e t'asì Nòhtsù ts'ò k'egèhk'òq sù wets'q dq xè gùwàhodì hòt'e, wek'èahsq-le nì? ¹⁴ Eyì xèht'eè lanì gots'ò K'àowo gogha nàowo whehtsù hòt'e, dq godì nezù t'à dq ts'ò gogede k'èxa gít'à edaa gighòzhe ha hòt'e,

hadı.

¹⁵ Hanikò sı ayı seghàhòt'á ha ıleè sı wede kò dehwhò. Edahxò t'ası seghàahle ha dehwhò t'à du hanı naxıts'ò eht'è nıle. T'ası k'èxa-le godı nezı t'à naxıts'ò gohdee sı weghò xadahohdı ha dii-le. Eyı sı dò seghò yihçı nıde bò de eıahwho kò segha denahk'e nezı hót'e. ¹⁶ Hanikò godı nezı t'à dò hoghàehtò nıde edeghò xadahohdı ha dii. Godı nezı t'à dò hoghàehtò eyı zò segha hòzò hót'e. Godı nezı t'à dò ts'ò gohde-le nıde segha hoıla ha hót'e! ¹⁷ Sı xàe haehwhò t'à eyı la weghàlaehda nıde, wek'èxa t'ası seghòt'á ha ıle. Ekò Nòhtsı eyı la seghàızòò ayıılà nıde ekı sılaà weghàlaehda aht'ı. ¹⁸ Eyıt'á wek'èxa ayı seghòt'á ha? Du zò k'èxa aht'ı: Godı nezı t'à dò ts'ò gohde nıde t'ası k'èxa-le yatı gıghàehzà hót'e. Godı nezı t'à gohde k'èxa t'ası seghòt'á ha hòzò kò, wede ahzı.

¹⁹ Edets'ò k'aehwho aht'e xè dò wızzı wets'ò aht'e-le kò, dò ıò dehnè ha dehwhò t'à dò hazòò gıgha eghàlaehdaa dòò ehıı adèhà. ²⁰ Israel got'ıı Zezı gha geehnè ha dehwhò t'à gıxèht'eè ehda. Dò, Moses wenàowoò t'á geèhk'wee sı Zezı gha geehnè ha dehwhò t'à, gıxèht'eè Moses wenàowoò t'á whıhda laht'e (Moses wenàowoò t'á whıhda-le kò). ²¹ Eyıts'ò dò, Moses wenàowoò de geedaa sı gıxèht'eè ehda, Zezı-Krı gha geehnè ha dehwhò t'à. (Nòhtsı wenàowoò wede ahle ha dii, Zezı-Krı wenàowoò t'á whıhda t'à.) ²² Dò nàgetso-le sı gıta aht'ı nıde gıxèht'eè nàhtso-le laht'e, hanı-ıde edahxò Zezı gha geehnè ha weli. Dò hazòò xàzaa gıxèwhıht'e ha dehwhò, hanı-ıde edahxò gıta gots'ò dò mòhdaa edaxàgehle ha weli. ²³ Godı nezı gha eyı hazòò hahzı hót'e. Hanı-ıde godı nezı wet'á

sexè sìghà agode ha.

²⁴ Dọ ehdaàtımqeedè nıdè dọ ıle zọ hoehnè, wek'èts'eezọ họt'e. T'asıı deè daahnè ha ehdaàtımqahdè welı. ²⁵ Amıı ehdaàtımqeedè goxè at'ı ha nıwqọ sıı eyı gha edexè sınıhòzà họt'e. Dọ hanı sıı t'asıı sọqmbaekwo t'à hòèlıı eyıts'ọ t'asıı whaà ts'ọ whezọ ha-le sıı geehnè ghaaget'ı, hanıkò goxı sıı t'asıı deè welọ while ts'ọ goghaelı ghaats'et'ı họt'e. ²⁶ Eyıt'à dọ edıı ts'ọ at'ı yek'èezọ-le lanı k'etımqehda nıle, eyıts'ọ dọ ekıı-ka eeht'ı lanı eeht'ı nıle. ²⁷ ıle, sezhiı sek'èıt'e xè segha eghàlaedaà ahzı. Hanı-ıdè godı nezıı t'à dọ ts'ọ goıhde t'axqọ nıdè, t'asıı deè ts'eehnè gha sedè asedle ha nıle.

10

Israel got'ıı gıxè dàgoat'ıı sıı weghàà nàntahdè

¹ Sèot'ıı, gocho sıı Nòhtsı wets'ọ k'oh wezıı agııt'è ıle, eyıts'ọ tideè yıı dexageède ıle, eyı wek'èahsọ ha dehwhọ. ² Hazqọ Moses xè k'oh yıı eyıts'ọ tideè yıı gık'ètaıdzọ lagejà ıle. ³ Hazqọ yak'e gots'ọ lèt'è degai ghọ shègıazhe, ⁴ eyıts'ọ hazqọ Nòhtsı tı goghànııdı sıı giadọ. Nòhtsı wets'ọ kwe gıxè at'ıı sıı gots'ọ tı giadọ lanı. Eyı kwe sıı Zezı-Krı họt'e. ⁵ Hanıkò Nòhtsı sıı gocho dezqatłọ goghọ wek'èch'a ıle. Eyıt'à eıaàgııdèe t'à, ekıı-ka nek'e gıkw'qọ k'eanııla.

⁶ Eyı hagòjàa sıı weghàà gocho gıxèht'eè godzeè t'à hòlıı ts'ııwqọ ha-le gha hoghàdets'eeetọ gha agòjà họt'e. ⁷ Gocho mọhdaa gıxèht'eè nòhtsı hòèlıı ts'ọ yaahtı-le. Du hanı dek'eèht'è, “Dọ shègezhe xè gedọ gha ląą nègııde, eyı t'axqọ ededzeè

t'à dọ Nòhtsɪ k'ègeezɔ-le lanì gɪgha sìgoèt'ɪ xè elexè sɔnàgedè," dek'eèht'è. ⁸ Gocho mòhdaa gɪxèht'eè gozhì t'à hoɦɪ k'alats'udè-le. ɪlè dzeɛ t'à naènɔ-daats'ò-tai-lemì dọ haàtɔɔ ɛɔɔdè ɪlè, eyɪ we-naahdì. ⁹ Gocho mòhdaa gɪxèht'eè, gots'ò K'àowo wets'eèhdzà ha hòʔɔ nùle. Hagiat'ɪ ts'ihʔò gòochò t'à ɛɔɔgɪdè ɪlè, eyɪ wenaahdì. ¹⁰ Eyits'ò gocho mòhdaa hagɪdì lanì, Nòhtsɪ ts'ò sɔahdì-le. Hagɪdì ts'ihʔò yak'eet'ɪ dọ dɪhohtsɪ ɛɪ sɪ ɛɔɔgòɪhdè ɪlè, eyɪ wenaahdì.

¹¹ Goxɪ dù nɔɔde dzeɛ k'e ts'eedaa sɪ, eyɪ hazòɔ gɪts'ò hagòjaa sɪ wet'à hoghàgoetɔ gha agòjà hɔt'e, eyits'ò wenats'edì ha t'à gogha dek'eèht'è hɔt'e. ¹² Eyit'à amɪ nàhtso edeewɔɔ sɪ, hoɦɪ t'à naxɪk'èchùtɔ ch'à edexoahdì! ¹³ Dọ hazòɔ hoɦɪ t'à dànì geèdzàa sɪ wedaats'ò naxeèdzà ha nùle. Nòhtsɪ sɪ t'aats'òɔ goxoehdì ha hɔt'e, naxɪnì nàtso nahk'e ts'ò naxeèdzà anaxele ha nùle. Hanikò hoɦɪ t'à naxeèdzà nɪdè, weghɔahnè ha naxɪnì nàtsoò ayele ha.

*Gots'ò K'àowo welibò eyits'ò
ɪnìɪ welibò ɪtəh gots'ò ts'edɔ ha dɪ*

¹⁴ Eyit'à seàgɪ nòhtsɪà hòèɪ hazòɔ xàʔaa ts'ò yaahtɪ ch'à eyits'ò gɪnàowò ààhchɪ ch'à hotɪ edek'èahdì. ¹⁵ Dọ ehkw'ɪ nànɪgedè sɪ gɪts'ò gohde aehsɪ hɔt'e, eyit'à ayɪ dàehsɪ sɪ asɪ ehkw'ɪ gohde lì edegha wedaàniàhdè. ¹⁶ Libò wek'eèyats'ehtɪ xè weghɔ Nòhtsɪ masì wets'ɪhwhɔ nɪdè Zezì we-dò gogha xàit'ɪ sɪ wexè ats'et'ɪ gha goità hɔt'e. Eyits'ò lèt'è tàts'eezhɪ xè weghɔ shèts'ezhe nɪdè Zezì-Kɪ goghàdìhtɪ sɪ wexè ats'et'ɪ hɔt'e. ¹⁷ Lèt'è ɪlè zɔ hɔt'e eyits'ò goxɪ hazòɔ eyɪ lèt'è ɪlè weghɔ

shèts'ezhe t'à, goxı goıtlq ats'ıtt'e kò wezhıı ìè zq lats'ıtt'e.

¹⁸ Israel got'ıı gıdaanıahdè: dq Nòhtsı ghàzaadıı gots'q shètıı sıı dq Nòhtsı ghàgıdı xè aget'ı gha gıta hqt'e. ¹⁹ Bò nòhtsı hòèlıı ghàgeedıı sıı t'asıı deè hqt'e dehsıı-aehsı-le, eyıts'q eyı nòhtsı hòèlıı sıı t'asıı deè elı dehsıı-aehsı-le. ²⁰ İle, haehsıı-aehsı-le, hanıkò dq Nòhtsı k'ègeezq-le sıı ııhıı ts'ò kò ghàgeedı hqt'e, Nòhtsı ghàgeedıı aget'ı nııle. Eyıt'à ııhıı gıxè aaht'ı ha naxeehwhq nııle. ²¹ Gots'ò K'àowo welıbò eyıts'q ııhıı welıbò gots'q ııah aahdq ha dıı hqt'e. Gots'ò K'àowo weladà eyıts'q ııhıı weladà, ııah gots'q shèahzhe ha dıı hqt'e. ²² Gots'ò K'àowo ts'ohoedı awets'ele ha hots'eèhdzà ats'et'ı nıı? İle, wenahk'e nàts'etso nııle.

T'asıı hazqò gogha sıghà nııle

²³ “T'asıı hazqò gots'ò wets'àet'q nııle,” haahdı sını, hanıkò t'asıı hazqò gogha sıghà nııle. “T'asıı hazqò gots'ò wets'àet'q nııle,” haahdı sını, hanıkò t'asıı hazqò t'à gomı nàtsoò ade ha nııle. ²⁴ Edegha zq nezıı k'ehoahza-le, hanıkò dq eyıı-le dani gıgha sıghà hòzq ha sıı ghq nàıahdè.

²⁵ Nàedıı k'è gots'q bò t'alàa-sıı ghq shèahzhe, asıı ehkw'ı aaht'ı, hanı-le-ıdè ekq-le aaht'ı weghq dazaahke-le, ²⁶ dıı hanı dek'eèht'èe wek'èts'eezq t'à: “Dèè eyıts'q t'asıı hazqò wek'e whelaa sıı gots'ò K'àowo wets'q hqt'e,” dek'eèht'èe.

²⁷ Dq wegha ehkw'ı-ahodı-le sıı sexè shènetı nèhdi nıdè, eyıts'q nı haneewq nıdè, weghq shèts'ezhee negà nèyılaa sıı hazqò weghq shènetı. Asıı ehkw'ı ne, asıı ekq-le ne neewq t'à, weghq daıhke-le. ²⁸ Hanıkò dq dıı hanaxèhdı nıdè, “Dıı bò sıı

nòhtsɿà hòèlɿ ghàʔaadi hòt'e," naxèhdɿ nɿdè, weghò shèahzhe-le. Dò naxɿts'ò hadɿ sɿi wegħa eyɿts'ò wɿnɿ sɿi ghà eyɿ bò weghò shèahzhe-le. ²⁹ Dò eyɿ-le wɿnɿ ghà aehsɿ, naxɿnɿ ghà aehsɿ-le. T'asɿi segħa ekò-le k'èè nɿile dehwhò t'à dò eyɿ-le gɿgha ehkw'ɿ nɿile sɿi ayɿha sesɿnɿyagehtɿ weli? ³⁰ Dò gɿxè shèhtɿ ghà Nòhtsɿ masɿi weehwhò nɿdè, ayɿha eyɿ ghò dò sesɿnɿyagehtɿ weli?

³¹ Eyt'à t'asɿi ghò shèahzhe xè t'asɿi aahdò, eyɿts'ò t'asɿi t'ahooyɿ haahɿ nɿdè, wet'à Nòhtsɿ weghàsəahdɿ. ³² Naxɿt'à dò wɿzɿi ekò-le awede sòò, Israel got'ɿi, Greece got'ɿi, hanɿ-le-ɿdè Nòhtsɿ wecheekeè hazòò ts'ɿzò ageahle sòò. ³³ Sɿi sɿi dò hazòò gɿgha sɿghà k'èè eghàlaehda ha edeèhdà. Sɿi edegħa sɿghà zò k'èè eghàlaehda ha dehwhò-le, hanɿkò dò hazòò gɿgha sɿghà k'èè ha dehwhò, hanɿ-ɿdè edahxò edaxàgeedè ha weli.

11

¹ Sɿi Zezì-Krɿi wek'èè k'ehoehʔa lanɿi sek'èè k'ehoahʔa.

Dàni elèxè ehkw'ɿ yats'ehtɿ

² T'asɿi hazòò dànxèehsɿ sɿi wenaahdɿ, eyɿts'ò ayɿi hogħànaxèehtòò sɿi hotɿi yàahòò, eyɿ ghà naxɿghàsəehdɿ.

³ Zezì-Krɿi dòzhɿi hazòò ghà K'àowo hòt'e wek'èahsò ha dehwhò, eyɿts'ò dòzhɿi ts'èko ghà k'àowo gɿlɿi hòt'e, eyɿts'ò Nòhtsɿ-Gotà Zezì-Krɿi ghà K'àowo hòt'e. ⁴ Dòzhɿi edekwɿ k'e t'asɿi whaèhòò xè Nòhtsɿ ts'ò yahtɿ nɿdè, hanɿ-le-ɿdè Yedayeh Nezɿi dahxà xàyahtɿ nɿdè Zezì-Krɿi ts'ò nezɿi naza nɿile. ⁵ Eyɿts'ò ts'èko edekwɿ k'e t'asɿi whèhchì-le

xè yahtı hanı-le-ıdè Yedàyeh Nezzı dahxà xàyahtı nıdè, dızhı ts'ò nezı naza nıle. Wekwıghà hazqò xaet'à xèht'eè lanı hqt'e. ⁶ Ts'èko edekwı k'e t'ası whehchı-le sı wekwıghà hazqò xawet'à. Ts'èko wekwıghà xaet'à t'à edeghı jzhaelı nıdè, edekwı k'e t'ası whehchı ha hqt'e. ⁷ Dızhı sı Nòhtsı enıyah wehòhıq k'èè wehòèlı ne t'à, edekwı k'e t'ası whehchı ha nıle, hanıkò ts'èko sı dızhı enıyah wehòhıq k'èè wehòèlı hqt'e. ⁸ T'akwełò dızhı wehòèlı sı ts'èko gots'ò wehòèlı nıle, hanıkò t'akwełò ts'èko wehòèlı sı dızhı gots'ò wehòèlı hqt'e, ⁹ eyıts'ò dızhı sı ts'èko gha wehòèlı nıle, hanıkò ts'èko sı dızhı gha wehòèlı hqt'e. ¹⁰ Eyı ts'ıhıq, eyıts'ò yak'eet'ı gıts'ıhıq ts'èko edekwı k'e t'ası whehchı ha hqt'e. Eyı weghàà ts'èko wedqò t'a wheda wek'èhoedıq hqt'e.

¹¹ Gots'ò K'àowo wenadaà ts'èko sı dızhı dı t'ası elı nıle, eyıts'ò dızhı sı ts'èko dı t'ası elı nıle. ¹² Ts'èko sı dızhı gots'ò wehòèlı hqt'e, eyıts'ò dızhı ts'èko gots'ò wegòhı hqt'e. Hanıkò t'ası hazqò Nòhtsı gots'ò hqt'e. ¹³ Ts'èko t'ası kwıhchı-le xè Nòhtsı ts'ò yahtı nıdè ası eyı ehkw'ı ne? Edeggha wedaàıahdè. ¹⁴ Gonàowò k'èè dànı k'edets'eet'ı sı wek'èch'a dızhı edekwıghà nedè ayıhwhıq nıdè eyı sı dı gıgha jzghoghwhıq hqt'e. ¹⁵ Èkò ts'èko wekwıghà nedè nıdè wet'à dı gıghàspedı. Wekwıghà nedèe wekwı k'e whela gha weghòzha hqt'e. ¹⁶ Dı eyı ghı elıts'ò nàyagehtı ha gıwıq nıdè, goxı gogha eyıts'ò Nòhtsı wecheekeè hazqò gıgha nàowo eyı-le gòhı nıle.

Dànı gots'ò K'àowo wełèt'è ghı shèt's'ezhe

17 Ayì naxits'ò haehsì ha sù ghò naxits'ò nezì gohde ha nùle. Làà niahdè nùdè elets'ò hoilà hoahsì zò deẝatłò, elets'àahdì gha sù dek'aẝì họt'e. 18 T'akwełò ðu haehsì ha dehwhò: Naxì Nòhtsì wecheekeè yàahłù sù làà niahdè nùdè, ełek'èè aahwhò-le weghò eèhkwo họt'e, segha ehkw'i agedì lanì. 19 Naxita ðò ełek'èè nàngedè ha-le t'ùt'e, hani-ıdè amì Nòhtsì wını k'èè geedaa sù wek'èhoedzò ha. 20 Làà niahdè nùdè gots'ò K'àowo welèt'è ghò shèahzhe gha aah't'ı nùle. 21 Ełexè shèahzhe nùdè, ełedanaahzı-le et'ı shèahzhe. ðò mòhdaa ıłàà degeèhdì, eyits'ò ðò mòhdaa geèhde. 22 Naxikò shèahzhe xè aahðò ha ðu-le sònaà? Nòhtsì wecheekeè ðò k'èè gıah'tà-le nì, eyits'ò ðò-teèt'ı sù ıjzhagıłù agıahle ha nì? Eyı ghò naxits'ò nezì aehsì ha nì?

23 Gots'ò K'àowo yatı seghàıẝò sù eyı yatı naxıghàehzò họt'e: Gots'ò K'àowo Zezì k'aodèe t'aağıhtı toò k'e lèt'è nùchì, 24 yek'eèyaıhtı t'axòò tàıızhì gà hadı, “Đu sezhi họt'e, eyı sù naxıgha adlà họt'e. Đu haah't'ı xè senaahdì nòò,” Zezì hadı ıle. 25 Eyı xèht'eè shègıazhe t'axòò libò neyııhgè gà hadı, “Đu sedò naxıgha xàıt'ı sù wet'à nakenahòđı wegòò naxıgha hòl'ı họt'e. Đu libò wets'ò aahðò taàt'eè senaahdì nòò,” Zezì hadı ıle. 26 Đu lèt'è ghò shèahzhe eyits'ò ðu libò wets'ò aahðò taàt'eè, gots'ò K'àowo nòòt'ıa gots'ò, dànı gogha ełıwo sù ðò gık'èezòò agıahzı họt'e.

27 Eyıt'à amì ekò-le hohtsı xè lèt'è yeẝaa eyits'ò libò gots'ò yedòò sù Zezì wezhı eyits'ò wedòò k'èch'a hołı hohtsı họt'e. 28 Amì, lèt'è yeẝaa eyits'ò libò gots'ò yedò kwe sù hotı edını eyits'ò

ededzeè k'aehta weli. ²⁹ Amì, gots'ò K'àowo wezhìì ghò hotù nıwq-le xè lèt'è yeza eyits'ò libò gots'ò yedò nıdè, ekq-le eghàaeda hq't'e. Dò lahot'ı-le k'èè yeghò shètı t'à wesınıyaetiı adehı hq't'e. ³⁰ Haaht'ı ts'ıhıò naxıta gots'ò dq lq nàgetso-le xè eyagııı, eyits'ò naxıta gots'ò dq mòhdaa ełààgıdè hq't'e. ³¹ Hanıkò ehkw'ı edesınıyats'ehtı nıdè Nòhtsı hoıla ts'ò gosınıyaehı ha nıle. ³² Gots'ò K'àowo gosınıyaehı taat'è ehkw'ı ts'eeda gha hoghàgoetò at'ı hq't'e, hanı-ıdè dı nèk'e ts'ò dq gıxè welq whıle ts'ò ełàats'ede gha gosınıyaetiı ha-le.

³³ Eyıt'à sèot'ıı, shèahzhe ha ląà nıahdè nıdè ełedanaahı. ³⁴ Amì deèhdı sı t'akwelòò edekò shèwetı, hanı-ıdè shèahzhe gha ląà nıahdè nıdè ekq-le aahı'ı gha naxısınıyaetiı ha-le.

Naxıts'àwhıhtıa nıdè ayı dàahle ha sı lıàa de-nahk'e naxıts'ò haehı ha.

12

Yedàyeh Nezı t'ası wet'à-ats'et'ıı goghàyele

¹ Sèot'ıı, Yedàyeh Nezı t'ası wet'à-ats'et'ıı goghàyelee sı hotù nezıı wek'èahsq ha naxeehwhò.

² İnèè Nòhtsı k'èahsq-le ekò naxıts'ò dàgòjaa sı wek'èahsq hq't'e. Ts'ıò anaxııdlà t'à nòhtsı eda-le sı ts'ò yaahı ıle. ³ Eyıt'à dı hanaxèehsı: Yedàyeh Nezı dqdzeè yı nàdè nıdè eyı dq, “Zèı ts'ò hoıla welè,” hadı hqıı ha nıle. Eyıts'ò Yedàyeh Nezı dqdzeè yı nàdè-le nıdè eyı dq, “Zèı sets'ò K'àowo hq't'e,” hadı ha nıle.

⁴ T'ası eładı xàaa goghòzhe hq't'e, hanıkò Yedàyeh Nezı ededı et'ıı goghàyele hq't'e. ⁵ La lądı lq xàaa ghàlats'eeda hq't'e, hanıkò gots'ò K'àowo ıle

zò gha eghàlats'eeda họt'e. ⁶ Goxı hazòò t'asıı ıadıı t'à eghàlats'eeda ha goghàhòt'ò họt'e, hanıkò Nòhtsı ededı zò dò hazòò t'à eghàlaeda họt'e.

⁷ Yedayeh Nezıı ayıı goghàzà t'à dò xè eghàlaedaa sıı Nòhtsı wets'ò dò hazòò gıxè sıghà gha at'ı họt'e.

⁸ Dò ıè Yedayeh Nezıı wedahxà yatı gòzòzò t'à gode, eyıts'ò dò ıè Yedayeh Nezıı dahxà t'asıı k'èezò wegodıı t'à gode, ⁹ eyıts'ò dò ıè Yedayeh Nezıı wedahxà wıı nàtso ha weghàhòt'ò, eyıts'ò k'achı dò ıè Yedayeh Nezıı wedahxà dò k'aat'ıı ahzı ha weghàhòt'ò họt'e, ¹⁰ eyıts'ò k'achı ıè enııyah hohıtsı ha, k'achı ıè Yedayeh Nezıı dahxà xàyahtı ha, k'achı ıè ıı nı dàhòt'ıı dò ts'ò at'ıı sıı k'èhoezò ha, k'achı ıè yatı eıadıı t'à gode ha, eyıts'ò k'achı ıè yatı eıek'èch'aòt'ıı gha etahtı elı ha weghàhòt'ò họt'e. ¹¹ Yedayeh Nezıı ıè zò họt'e, hanıkò eyı hazòò yeghàlaeda họt'e. Hotıı dàııwòzò sıı k'èè edets'ò dò t'asıı goghàzà họt'e.

Gozhıı k'e t'asıı ıò xàzaa whela

¹² Gozhıı ıè zò họt'e hanıkò wek'e t'asıı ıò xàzaa whela. T'asıı ıadıı ıò wek'e whela kò gozhıı ıè zò elı họt'e. Zezı wexè eyı lanı họt'e. ¹³ Yedayeh Nezıı ıè zò t'à hazòò gok'ètaıdzò họt'e, eyıt'à Zezı-Krı wezhıı ıè zò ts'ıııı ats'eja. Israel got'ıı ts'ıııı, Greece got'ıı ts'ıııı kò eyı wet'àazà-le ajà, eyıts'ò edets'ò k'àts'ewo, edets'ò k'àts'ewo-le eyı hazòò wet'àazà-le ajà, goxı hazòò Yedayeh Nezıı godzeè yıı adlà, eyı wet'à ıè zò lats'ııt'e.

¹⁴ Gozhıı sıı t'asıı ıè zò wek'e whezò nııle, t'asıı ıò wek'e whela họt'e. ¹⁵ Gokè dıı hadı nıdè, “Goilà aht'e-le t'à gozhıı wets'ò aht'e-le,” hadı kò ııàà gozhıı ts'ò họt'e. ¹⁶ Eyıts'ò godzııhk'w'ò dıı hadı

nɪdè, “Godaà aht'e-le t'à gozhì wets'q aht'e-le,” hadì kò ɪlaà gozhì ts'q hɔt'e. ¹⁷ Gozhì hazò godaà zò elɪ nɪdè dànì ets'eèhkw'q weli? Eyits'q gozhì hazò godziìhkw'q zò elɪ nɪdè dànì t'asì ts'ehtsq weli? ¹⁸ Hanìkò Nòhtsì sì gozhì k'e t'asì ɪadɪ ɪq whelaà ayìlà, hazò hotù dànì ha nɪwq k'èè ayìlà. ¹⁹ Gozhì t'asì ɪè zò elɪ nɪdè dànì gozhì xè hòzq ha? ²⁰ Hanì nùile, t'asì ɪq gozhì k'e whela hanìkò gozhì ɪè zò gòhɪ hɔt'e.

²¹ Godaà, gòlà ts'ò dɪ hadì ha dɪ, “Nedè kò ehda ha dɪ-le!” eyits'q gokwì, gokè ts'ò dɪ hadì ha dɪ, “Nedè kò ehda ha dɪ-le!” ²² ɪle hanì nùile. T'asì mòhdaa gozhì k'e whelaa sì nàtso-le ts'ɪwq kò wedè ts'eeda ha dɪ hɔt'e, ²³ eyits'q t'asì mòhdaa gok'e whelaa wet'àazà-le lanì sì hotù nezì wek'èts'edì hɔt'e. Eyits'q t'asì mòhdaa gok'e whelaa sì wègaat'ɪ ha-le ts'ɪwq sì hotù dezì ats'ɪhwhq hɔt'e. ²⁴ Ekò t'asì gok'e whela wègaat'ɪ ha ts'ɪwq sì nezì wek'èts'edì-le kò t'asanile. Nòhtsì sì gozhì k'e t'asì whelaa sì elexè nezì whelaà ayìlà, eyits'q ayì gogha wet'àazà-le lanì sì wet'àazà ayìlà. ²⁵ Hanì-ɪdè gozhì k'e t'asì whelaa sì elex'èch'a aget'ɪ ha-le, eyits'q elex'èè nezì elex'ègedì ha. ²⁶ Gozhì k'e t'asì ɪè daɪza nɪdè eyì-le hazò wexè dagɪza hɔt'e; gozhì k'e t'asì ɪè weghàhodì nɪdè eyì-le hazò wexè gnà hɔt'e.

²⁷ Eyì xèht'eè Zezì-Krì wezhì laaht'e, eyits'q naxì hazò wezhì gots'q aah't'e. ²⁸ Nòhtsì sì t'akwèlò wecheekeè gita gots'q edecheekeèdè gòhchì hɔt'e, eyì k'èè nakwenàozq, eyì k'èè dɔ-hoghàhtq-dò, eyì k'èè enìyah-hogehtsɪ-dò, eyì k'èè dɔ-k'aat'ì-agehzɪ-dò, eyì k'èè dɔ-ts'àdɪ-

dòò, eyi k'èè t'asìi-gha-k'aodèe-gùlù-dòò, eyits'ò eyi k'èè yatì-ladù-t'à-gogedee-dòò gòìhchìi hòt'e. ²⁹ Dò hazòò Zezi wecheekeèdeè agùt'e nì? Dò hazòò nakwenàòòò agùt'e nì? Dò hazòò dò-hoghàehtòò-dòò agùt'e nì? Dò hazòò eniyyah hogehtsì nì? ³⁰ Dò hazòò dò k'aàt'ìi agehzi ha gìghàhòt'ò nì? Dò hazòò yatì èlek'èch'aòt'ù t'à gogede nì? Dò hazòò yatì èlek'èch'aòt'ù t'à gogede gha etagehtì nì? Ìle ne! ³¹ Nòhtsì sù nàowo denahk'e nezù naxìghà?à ha nìwò, hotù naxìdzeè t'à weahwhò weli. Eyi nàowo denahk'e nezù sù dù naxìts'ò haehsì ha.

13

Èlegònets'èètò sù wet'àhòò?àa-deè hòt'e

¹ Dò giyatìi xà?aa eyits'ò yak'eet'ù giyatìi t'à gohde kò, dò ghònehtò-le nùdè ekìi satsò dèekw'ò zò laehsì. ² Yedàyeh Nezù dahxà xàyahtì ha seghàhòt'ò nùdè, t'asìi dezù whelaa eyits'ò t'asìi dezù hazòò wenìehdì nùdè, eyits'ò sù segha ehkw'ì-ahodì t'à shìh nechàa nàèhdò ahle ha dù-le, hanìkò dò ghònehtò-le nùdè t'asìi ehù nùle. ³ T'asìi hazòò sets'ò sù dò-teèt'ù gìghàehle eyits'ò sezùìi wek'èek'ò ha adèhà kò dò ghònehtò-le nùdè t'asìi wùzù dehnò nùle.

⁴ Dò ghònets'èètò nùdè dò xè ts'èwhù ts'ùwò eyits'ò dò ts'ò godzeè nezì hòt'e. Dò ghònets'èètò nùdè dò ghò ts'ohots'eedì-le, edeghò xàdahots'edì-le, eyits'ò xàhots'edì-le. ⁵ Dò ghònets'èètò nùdè dò ts'ò yedats'ùt'e-le, edeghò zò nànìts'ewo-le, goinì nàitlò-le, eyits'ò dò gots'ò ekò-le eghàlajà kò, wenats'edì-le. ⁶ Dò ghònets'èètò nùdè nàowoùù ghò goinà nùle, hanìkò nàowo ehkw'ù sù ghò goinà hòt'e. ⁷ Dò

ghõnets'eètq nı̀dè t'aats'qòè dq xè sìghà hots'ehtsı, t'aats'qòè gogha ehkw'ı-ahodı, t'aats'qòè edahxq weli ts'ı̀wq, t'aats'qòè gomı̀ nàtso ats'ı̀hwhq xè weghq nats'et'è-le.

⁸ Ełeghõnets'eètq sı̀ı weli nèhòkw'ı ha nı̀le. Hanikò Yedàyeh Nezı̀ı dahxà xàyats'ehtı sı̀ı weli nèhòkw'ı ha, yatı ełek'èch'aòt'ı̀ı t'à gots'edee sı̀ı weghõnats'et'è ha, eyıts'q t'ası̀ı k'èts'eezq sı̀ı whı̀le ade ha. ⁹ Dı̀ı t'ası̀ı mòhdaa zq k'èts'eezq, eyıts'q Yedàyeh Nezı̀ı weyatı̀ı mòhdaa zq t'à xàyats'ehtı, ¹⁰ hanikò t'ası̀ı hazqò deghàà agòjà nı̀dè t'ası̀ı deghàà-le sı̀ı whı̀le ade ha. ¹¹ Chekoa ehı̀ ekò chekoa lanı̀ gohde ı̀le, chekoa lanı̀ nàı̀hwho ı̀le, chekoa wı̀ı k'èè t'ası̀ı danı̀hwho ı̀le. Qhdah whı̀hı̀ ekò chekoa wenàowoò wedè ahı̀a. ¹² Dı̀ı gogha deghàà xègaat'ı̀-le, wet'à daàts'eedaa nezı̀-ıle yı̀ı k'ets'eet'ı̀ı lanı̀. Dı̀ı sı̀ı deghàà wek'èts'eezq nı̀le hanikò ı̀daa nı̀dè danì wègaat'ı̀ı sı̀ı deghàà gogha wègaat'ı̀ı ha, ededı̀ gok'èezq lanı̀ wek'èts'eezqò ats'ede ha.

¹³ Dı̀ı nàowo tai sı̀ı weli whı̀le ts'ò whela ha: gogha ehkw'ı-ahodı, edaxàts'eedè kanıts'eèzàa, eyıts'q ełeghõnets'eètq. Eyı̀ nàowo tai gots'q sı̀ı ełeghõnets'eètq denahk'e eı̀ı hq't'e.

14

Nòhtsı yatı̀ı t'à eyıts'q yatı̀ı ełek'èch'aòt'ı̀ı t'à gots'ede

¹ Ełeghõnets'eètq nàowoò k'èè aahda, Yedàyeh Nezı̀ı ayı̀ı goghàyelee sı̀ı eyı̀ı denahk'e weahwhq. Yedàyeh Nezı̀ı wedahxà xàyaahı̀ı sı̀ı eyı̀ı denahk'e weahwhq. ² Amı̀ı Yedàyeh Nezı̀ı dahxà yatı̀ı ełek'èch'aòt'ı̀ı t'à godee sı̀ı dq ts'ò godeè-adı̀ı nı̀le,

hanikò Nòhtsɿ ts'ò godeè-adi họt'e. Dàdu sù dọ wɿzɿ yeniedì niile eyit'à edets'q ɿnì t'à t'asì dọ yeniedì-le sù t'à gode họt'e. ³ Hanikò amì Yedàyeh Nezzù dahxà xàyahtɿ sù dọ gɿnì nàtsoò ayele gha, eyits'q gɿdzeè nàtso xè gɿxè sìghà hòzqò ade gha adi họt'e. ⁴ Amì yatù ełek'èch'aòt'ɿ t'à godee sù edinì nàtsoò ayehzɿ họt'e, hanikò amì Yedàyeh Nezzù dahxà xàyahtɿ sù Nòhtsɿ wecheekeè gɿnì nàtsoò agohzɿ họt'e. ⁵ Naxɿ hazqò yatù ełek'èch'aòt'ɿ t'à goahde nɿdè dehwhq, hanikò eyì wenahk'e Yedàyeh Nezzù dahxà xàyaahɿ nɿdè dehwhq. Amì Nòhtsɿ yatù t'à godee sù yatù ełek'èch'aòt'ɿ t'à gode nahk'e dọ gha wet'aaazà họt'e. Hanikò dàdu sù edegha etahtɿ nɿdè, Nòhtsɿ wecheekeè gɿnì nàtsoò agole ha.

⁶ Sèot'ɿ, yatù ełek'èch'aòt'ɿ t'à naxits'ò gohde nɿdè dànì naxìnì nàtsoò ahlà lì? Dàehsɿ sù wek'èahsqò anaxèhlà lenqsɿ, Yedàyeh Nezzù dahxà dàgode ha sù ghq, ayì wek'èahsq ha ghq, eyits'q ayì dàahle ha ghq xàyahtɿ lenqsɿ, naxɿgha wet'aaazà ha niile. ⁷ Wet'à shɿ ts'eehdu, dechɿshì lanɿ, eyits'q t'ík'eetɿ hanɿ wedaànahdè. Eɿadɿ dedù ats'ehzɿ lenqsɿ shɿ dàhòt'ɿ agodu sù dànì dọ gɿk'èezq lì? Dànì dèekw'q weghàà shɿ dàhòt'ɿ dedù sù wek'èts'eezq họt'e. ⁸ Eghqò-dqò gɿkayaeti gha satsq dechɿshì hok'èedzq-le dedù nɿdè, dànì eghqò-dqò elegegq gha sinìgedè welì? ⁹ Naxɿxè hagòht'e lanì. Yatù t'à goahdee sù dọ gɿmiehdì lenqsɿ ayì ghq goahdee sù gɿk'èezq lì? Ayì ghq goahdee sù gɿmiedì-le nɿdè, ekì naxɿyatù xàewì họt'e. ¹⁰ Du nèk'e yatù lq xàzaa gòhɿ họt'e, hanikò yatù hazqò sù t'asì ghq ahodì họt'e. ¹¹ Dọ sets'ò gode kò weèkw'q-le nɿdè segha eyì-le nèk'e gots'q

dọ eładıı lanì họt'e, eyıts'ọ ededı sı wegħa dọ eładıı laht'e họt'e. ¹² Naxı sı naxıxè hagòht'e. Yedàyeh Nezıı t'ası naxıghà?à ha sı hòt'ò weahwhọ t'à, Nòhtsı wecheekeè ayı t'à gını nàtsoò aahle ha sı eyı għa nàhọhoahdè.

¹³ Eyıt'à dọ yatı ełek'èch'aòt'ıı t'à gode nıdè, dàdì-adıı sı yet'à dọ ts'ò etaehtı għa yawehtı. ¹⁴ Yatı ełek'èch'aòt'ıı t'à yahtı nıdè sets'ọ ını yahtı-adı họt'e, hanıkò dàehsıı sı sını t'à wenıehdì nııle. ¹⁵ Eyıt'à dıı haht'ı ha: sets'ọ ını t'à yahtı ha, eyıts'ọ sını sı t'à yahtı ha. Sets'ọ ını t'à ehjı ha, eyıts'ọ sını sı t'à ehjı ha. ¹⁶ Naxıts'ọ ını t'à Nòhtsı weghàsọahdı nıdè dọ naxıgıkw'o-le sı dani naxıxè “Hẹ?e!” gedı lı? Dàahdı sı gık'èezọ nııle. ¹⁷ Naxı sı Nòhtsı ts'ọ ması dahdı sını kò, dọ gınıedı-le nıdè wet'à gını nàtsoò ade ha nııle.

¹⁸ Naxı hazọò naxınahk'e yatı ełek'èch'aòt'ıı t'à gohde họt'e, eyı għa Nòhtsı ması weehwhọ họt'e. ¹⁹ Hanıkò, Nòhtsı wecheekeè gıta whıhda nıdè, yatı ełek'èch'aòt'ıı ıọ dọ gık'èezọ-le nahk'e, yatı ıọ-lea dọ gık'èezọ sı t'à hoghàgeehtọ ha dehwhọ.

²⁰ Sèot'ıı, hòt'a chekoa nàowoò k'èè nàniahdè-le. Nàowoıı ts'ọòhk'e nıdè bebıa hoıı k'ègeezọ-le laah'te, hanıkò naxını t'à ọhdah k'èè nàniahdè.

²¹ Nòhtsı Nıht'è k'e dıı hanı dek'eèht'è:

“Eyı-le nèk'e gots'ọ dọ yatı ełek'èch'aòt'ıı t'à gogedee sı t'à gıts'ọ gohde ha, hanıkò ııà segeèkw'ọ ha nııle,” gots'ọ K'àowo hadı dek'eèht'è.

²² Eyıt'à yatı ełek'èch'aòt'ıı t'à gots'edee sı dọ gıgha ehkw'ı-ahodı sı gıgha nııle, hanıkò dọ gıgha ehkw'ı-ahodı-le sı gıgha họt'e, wet'à nàngedè għa họt'e. Hanıkò Yedàyeh Nezıı dahxà xàyats'ehtıı sı dọ gıgha ehkw'ı-ahodı gıgha họt'e,

dọ gıgha ehkw'ı-ahodı-le gıgha nı̄le. ²³ Eyıt'á Nòhtsı wecheekeè elègehde xè hazòò yatı ełek'èch'aòt'ı̄ t'à gogıde-le. Dọ mọhdaa gogıkw'o-le, hanı-le-ıdè dọ gıgha ehkw'ı-ahodı-le gota nègıde nı̄dè dàgedı ha sọnı? Goahsọ-le aahjà naxègedı ha họt'e. ²⁴ Ekò Yedàyeh Nezı̄ dahxà xàyaahtı ekı̄yee k'e dọ wegħa ehkw'ı-ahodı-le, hanı-le-ıdè dọ naxık'èezọ-le naxıgà goyaèhtıa nı̄dè, hoı̄ı-hohtsı̄-dòò elı nọò edek'èezòò ade ha, naxı hazòò dàahdı t'à wesınıyaetı̄ ade ha, ²⁵ eyıts'ọ ededzeè yı̄ ayı nàehı̄ sı̄ ghọ gogedeè-agedı yek'èezòò ade ha. Eyı ts'ıhı̄zò nàgòhge xè Nòhtsı ghàsòedı ha, hòt'ò dı hadı ha, “Xàè Nòhtsı naxıta wheda nọò!” hadı ha.

Làq elèxè yats'ehtı nı̄dè ełek'èdaà nezı̄ k'ehots'era ha họt'e

²⁶ Eyıt'á sèot'ı̄, làq nı̄ahde nı̄dè dı̄ haahtı weli: dọ mọhdaa shı t'à geı̄, dọ mọhdaa hogħàgogeehtọ, dọ mọhdaa Nòhtsı ayı gots'ò hadı sı̄ dọ ts'ò hagedı, dọ mọhdaa yatı ełek'èch'aòt'ı̄ t'à gogede, dọ mọhdaa yatı ełek'èch'aòt'ı̄ għa etagehtı weli. Eyı hazòò gıghàlaidà, wet'á Nòhtsı wecheekeè gı̄nı nàtsoò ade ha. ²⁷ Yatı ełek'èch'aòt'ı̄ t'à gogede ha nı̄dè dọ nàke, hanı-le-ıdè dọ tai gogede ha, hanıkò tai wezòò gogede ha nı̄le. İ̄è ełek'èdaà gogede ha, eyıts'ọ dọ İ̄è gogħa etaehtı ha họt'e. ²⁸ Etaehtı gòhı̄-le nı̄dè dọ yatı ełek'èch'aòt'ı̄ t'à godee sı̄ xàyawehtı-le, hanıkò edını t'à Nòhtsı ts'ò gowede.

²⁹ Dọ nàke, dọ tai Nòhtsı yatı t'à dọ ts'ò gogıde, eyıts'ọ dọ eyı geèhk'ee sı̄ dàhodı sı̄ hotı gıdàanıedè weli. ³⁰ Eyıts'ọ dọ gota whedaa sı̄ Nòhtsı t'ası̄ nı̄edı ayı̄là nı̄dè, dọ t'akwełòò gode İ̄è sı̄ nadaèt'è ha họt'e. ³¹ Hazòò ełek'èdaà

Yedàyeh Nezzu dahxà xàyaahı nıdè, dọ hazòò hoghàgeetọ ha eyıts'ọ gıdzeè t'à nàgetsoò agede ha. ³² Dọ Yedàyeh Nezzu dahxà xàyagehtı ha gıghàhòt'ọọ sù dàht'e k'e gogede ha sù edets'ọ k'ahogedè họt'e. ³³ Nòhtsı wexè nàdahoowo nıle, hanikò wexè ts'èwhı hòzọ họt'e.

Kòta hazòò Nòhtsı wets'ọ dọ làà elègehdeè sù du nàowo k'èè aget'ı weli: ³⁴ Nòhtsı wecheekeè làà nègıdè nıdè ts'èko gogede ha nıle. Moses wenàowoò k'èè du hanı dek'èeht'èè ne t'à, gogede ha gıghàhòt'ọ nıle, k'aodèe gııı sù k'èagıt'e ha họt'e. ³⁵ T'ası ghọ dagogeehke ha gıwọ nıdè, edekọ ededọọ dageehke ha họt'e. Ts'èko, Nòhtsı wecheekeè làà dèkw'ee sù gots'ọ gode ha weghọ jızhagohwhọ họt'e.

³⁶ Sèot'ıı, Nòhtsı weyatı t'akwelòò naxıghòt'ọ ne dahwhọ nı? Eyıts'ọ naxı zọ Nòhtsı yatı naxıts'ọ nıit'ọ dahwhọ nı? İle, hanı nıle. ³⁷ Naxıta gots'ọ dọ nakwenàozọọ elı nıwọọ sù, hanı-le-ıdè Yedàyeh Nezzu gots'ọ t'ası nezzu sets'ọ ajà nıwọọ sù, du ayı ghọ naxıts'ọ eeht'èè sù gots'ọ K'àowo wenàowoò họt'e, yenıdè weli. ³⁸ Yets'ọnırà-le nıdè Nòhtsı yets'ọnırà ha nıle.

³⁹ Eyıt'à sèot'ıı, Yedàyeh Nezzu dahxà xàyaahı ha weghọ hòt'ò aahwhọ, eyıts'ọ yatı elék'èch'aòt'ıı t'à gogede ha gıwọ nıdè nàgıahzọ-le. ⁴⁰ Hanikò t'ası hazòò ehkw'ı weghàlaahda xè elék'èdaà weghàlaahda.

15

Zezi-Kri naidà

¹ Sèot'ɲ, godɪ nezɲ t'à naxɪts'ò goihdee sɪ we-naahdɪ ha dehwhò. Eyɪ godɪ nezɲ sɪ naxɪgha ehkw'ɪ-ahodɪ xè hotɪ wek'èè aahda ha dahwhò họt'e. ² Eyɪ godɪ nezɲ t'à edaxànaaxeètɪ họt'e, eyɪts'ò eyɪ yatɪ naxɪghàihzòò sɪ hòt'ò yàahtò. Hanì-le-ɪdè k'èt'ò naxɪgha ehkw'ɪ-ahodɪ họt'e.

³ Yatɪ sets'ò nìt'òò sɪ yatɪ t'akwełòò wek'èahsò ha naxɪghàehzò họt'e. Eyɪ yatɪ sɪ Zezì-Krɪ go-hohɪ k'èxa ełajwo họt'e, eyɪ sɪ Nòhtsɪ Nɪht'è k'èè agòjà. ⁴ Zezì wekw'òò nìtò ɲlè, eyɪts'ò tai dzeè k'ehòòwo t'axòò naidà, eyɪ sɪ Nòhtsɪ Nɪht'è k'èè agòjà. ⁵ Eyɪts'ò Peter ts'ò wègoèht'ɲ, eyɪ t'axòò wecheekeèdeè ts'ò wègoèht'ɲ ɲlè. ⁶ Eyɪ t'axòò Nòhtsɪ wecheekeè sɪlækw'eènò daats'ò ełègehdee sɪ gots'ò wègoèht'ɲ. Dò gɪazɲ sɪ dezòatłò ɲlè geeda, hanìkò gɪta gots'ò dò mòhdaa ełàagɪdè. ⁷ Zezì-Krɪ dò haàtłòò ts'ò wègoèht'ɲ t'axòò James ts'ò wègoèht'ɲ, eyɪts'ò wecheekeèdeè hazòò ts'ò wègoèht'ɲ ɲlè. ⁸ Nòòde t'à sɪ sɪ sets'ò wègoèht'ɲ; sɪ sɪdɪ k'èè wecheekeèdeè whɪhɪ họt'e.

⁹ Wecheekeèdeè gha sɪ hazòò t'à sɪ denahk'e dek'azɪ aht'e. Nòhtsɪ wecheekeè dagɪzaà agèhlà ɲlè t'à, wecheekeèdeè ehɪ gha xèeht'e-le. ¹⁰ Hanìkò Nòhtsɪ wesòɲwò ts'ihzò wecheekeèdeè whɪhɪ, wesòɲwò t'à dò eładɲ whɪhɪ asɪllà. Wecheekeèdeè hazòò gɪnahk'e hòt'ò eghàlaihda, hanìkò sɪ adehzɪ nùle, Nòhtsɪ wesòɲwò seyɪ eghàlaedaa sɪ at'ɪ họt'e. ¹¹ Eyɪt'à sɪ naxɪts'ò gohde, hanì-le-ɪdè wecheekeèdeè naxɪts'ò gogede, ehk'èè, eyɪ godɪ nezɲ t'à naxɪts'ò gots'ɲde t'à naxɪgha ehkw'ɪ-ahodɪ ajà.

Dò ełajdè sɪ nagidà ha họt'e

12 Zezì-Krì ełajwo gots'ò naidà naxèts'edi nı̀dè, daniğhò naxita gots'ò dọ mọhdaa, dọ ełajdèe sù nagidà ha nı̀le, gedi? 13 Dọ ełajdèe sù nagidà-le nı̀dè Zezì-Krì ededı̀ sı̀ naidà-le họt'e. 14 Zezì-Krì naidà-le nı̀dè k'ètł'ò godı̀ nezı̀ t'à naxıts'ò gots'ede, eyıts'ò k'ètł'ò naxıgha ehkw'ı-ahodı họt'e. 15 Eyı zọ̀-le, dọ naidà-le nı̀dè Nọhtsı Zezì-Krì naidà ayı̀lłaa weghò gots'ı̀de t'à, Nọhtsı weghò dọ ts'ò hots'ets'ı̀ gha goıtà ha ı̀lè. Hanikò, dọ nagidà-le ghò ehkw'ı-ahodı nı̀dè, Nọhtsı Zezì naidà ayı̀lłà nı̀le. 16 Dọ ełajdèe sù nagidà-le nı̀dè Zezì-Krì ededı̀ sı̀ naidà-le họt'e. 17 Zezì-Krì naidà-le nı̀dè k'ètł'ò naxıgha ehkw'ı-ahodı, eyıts'ò ı̀łàà naxıhołı̀ naxık'e whela họt'e. 18 Hanı-ı̀dè dọ Zezì gıgha ehkw'ı-ahodı xè ełàgı̀dèe sù edaxàgı̀de-le họt'e. 19 Dı̀ nèk'e ts'eedaa zọ̀ gha Zezì-Krì edaxàgohtè ha ts'ı̀wọ̀ nı̀dè dọ hazọ̀ nahk'e etets'eèt'ı̀ ats'ı̀t'e họt'e.

20 Hanikò Zezì-Krì ełajwo gots'ò hotı̀ naidà awı̀dlà họt'e, eyıt'à Nọhtsı wenadaà, dọ hazọ̀ ełajdèe sù gıta gots'ò ededı̀ t'akwełò naidà họt'e. 21 Dọ ı̀lè wets'ıhɔ̀, dọ hazọ̀ ełàde họt'e, eyıts'ò dọ ı̀lè wets'ıhɔ̀, dọ nagidà ha họt'e. 22 Adò wets'ıhɔ̀, dọ hazọ̀ ełàde họt'e, eyıts'ò Zezì-Krì wets'ıhɔ̀, dọ hazọ̀ nagidà ha họt'e. 23 Hanikò nàke ts'ò ełek'èdaà hòɔ̀ agode ha: Zezì-Krì t'akwełò naidà họt'e, eyıts'ò jọ ts'ò anajà nı̀dè wets'ò dọ gıłı̀ sù hazọ̀ nagidà ha. 24 Eyı t'axọ̀-ı̀dè nọ̀de dzeɛ̀ k'e nèhòkw'ı ha. Eyı dzeɛ̀ k'e Zezì-Krì, ı̀doo yat'a k'aodèe hazọ̀ godı̀hòehtsı t'axọ̀ nı̀dè, Nọhtsı Wenàowoò k'èè hòɔ̀ sù Nọhtsı-Gotà wetł'aà wheɔ̀ ayele ha. 25 Nọhtsı amı̀ yets'ò xànegı̀zaa sù hazọ̀ goghèhnè gots'ò, Zezì-Krì

K'àowocho elì ha họt'e. ²⁶ Nàowo wet'à ełààts'edee sù Nòhtsì ts'ò xàníza họt'e, Zezì eyì nàowo sù nọọde ts'ò yedihohtsì ha họt'e. ²⁷ Dú hanì dek'eèhtl'è họt'e, “T'asì hazọọ ts'ò K'àowo ayìlìlà.” Nòhtsì ededì t'asì hazọọ Zezì-Krì wetl'aà whelaà ayìlìlàa ne t'à, “T'asì hazọọ ts'ò K'àowo ayìlìlà,” dek'eèhtl'èe sù Nòhtsì-Gotà ts'ò K'àowo ha awèts'edì nùile. ²⁸ Nòhtsì t'asì hazọọ Edeza wetl'aà whelaà ayìlìlà t'axọọ nùdè, Weza sù, Nòhtsì-Gotà ghàdìhtè ha. Nòhtsì-Gotà t'asì hazọọ edeza ghàlìla ekò, weza t'asì hazọọ yetl'aà nayelee ha. Hanì-ìdè Nòhtsì sù ededì zọ t'asì hazọọ eyìts'ọ dọ hazọọ ts'ò K'àowo ha.

²⁹ Dọ nagìdà-le nùdè dọ geedaa sù ayìlìha dọ ełàìdèe gha gìk'ètàìdzọ weli? Dọ nagìdà-le nùdè k'ètl'ò dọ ełàìdèe gha gìk'ètàìdzọ họt'e. ³⁰ Eyìts'ọ goxì sù ayìlìha t'aats'ọọ hoejì edeghàlats'eeda weli? ³¹ Sèot'ì, dzẹ taàt'eè seweè hołè ha lanì. Ehkw'ì anaxèehsì, Zezì-Krì naxìgha ehkw'ì-ahodì t'à naxìghọ sù sìnà họt'e. ³² Kọta Ephesus ekọ tìts'aadì wets'ahoejì lanì gìk'ahwho họt'e. Ekì dọ nàowoò zọ gha aht'ì nùdè t'asì wìzì dehnọ nùile. Dọ ełàìdèe naidà-le nùdè, “Satsọ ełààts'ede ha t'à dui shèts'ìzhe xè ts'ìdò,” dehsì ha ìlè. ³³ Dọ ts'ìzọ anaxegule sọọ. “Dọ wejì gìxè aah't'ì nùdè, naxìni nezì sù wejì at'ì họt'e.” ³⁴ Hòt'a ezhìne k'èè k'èhoahza-le, hojì hoahtsì-le. Naxìta gots'ọ dọ mọhdaa Nòhtsì k'ègeezọ-le họt'e, eyì ghọ ìzhaahì weli.

Gozhì dàhòt'ì t'à nats'ìdà ha

³⁵ Hanìkò dú hasèahdì ha tahkò: “Dọ ełàìdèe sù nagìdà ha nùdè gìzhì dàhòt'ì t'à nagìdà ha?” sèahdì ha sọni. ³⁶ Goahsọ-le dui! T'asì dèe goyì adlàa sù ełàwo lenọsù dehshe xè eda ha nùile. ³⁷ Tl'olà,

hanì-le-ìdè t'asì eyi-le ts'eeshshe ha nìdè wets'ò ìt'ò dèè goyì ts'eeshi nùle, wejì zò dèè goyì ts'eeshi hòt'e. ³⁸ Hanìkò Nòhtsì sù wèzìt'ò dàhòt'ì ha nìwò k'èè xàesheè ayehzì hòt'e, wèt'à t'asì dehshee wejì wetaat'eè ìt'òq dàhòt'ì xàeshe ha nìwòq sù hanì ayehzì hòt'e. ³⁹ Hazòò gozhì elèht'eè nùle. Dò sù whatsòò gìzhì gòhì hòt'e, tìts'aadì whatsòò gìzhì gòhì hòt'e, yat'a k'edèe sì whatsòò gìzhì gòhì hòt'e, eyìts'ò hwe sì whatsòò gìzhì gòhì hòt'e. ⁴⁰ T'asì yat'a gha hòèlì sù gòhì, eyìts'ò t'asì dù nèk'e gha hòèlì sù gòhì hòt'e. Yat'a t'asì whelaa sù gìdaat'ì ìlè xàza hòt'e, eyìts'ò dù nèk'e t'asì whelaa gìdaat'ì ìlè xàza hòt'e. ⁴¹ Sa wèdaat'ì ìlè xàza hòt'e, adzèzah eladì k'èè wèdaat'ì, eyìts'ò whò sì eladì k'èè gìdaat'ì; eyìts'ò whò hazòò elèk'èè gìdaat'ì nùle.

⁴² Dò naidàa dzeè k'e nìdè eyì lagòht'e ha. Gozhì sù t'asì dehshee wejì dèè goyì ìhì lade ha, hanìkò nats'ìdà nìdè gozhì wèlò while ts'ò eda ha. ⁴³ Gozhì elàawì nìdè weatìgòdlì hòt'e, hanìkò nats'ìdà nìdè gozhì wèdaat'ì ha hòt'e. Gozhì nàtsole xè elàawì, hanìkò nats'ìdà nìdè gozhì nàtso ha hòt'e. ⁴⁴ Gozhì elàawì sù dù nèè gots'ò hòt'e, hanìkò nats'ìdà nìdè gozhì yak'e gots'ò hòt'e ha.

Eyìt'à dù nèk'e gots'ò gozhì gòhì nìdè, yak'e gots'ò sì gozhì gòhì hòt'e. ⁴⁵ Dù hanì dek'eèht'è: “Adò t'akwèlòò gots'ò ne sù Nòhtsì edaà ayìlà,” dek'eèht'è. Adò nòqde sù ìnì hòt'e, wets'ìhzo, dò eda hòt'e. ⁴⁶ Yak'e gots'ò ne sù t'akwèlòò ajà-le, hanìkò dù nèk'e gots'ò ne sù t'akwèlòò ajà hòt'e, eyì t'axòò-ìdè yak'e gots'ò ne sù wèxè hòzòò ade ha. ⁴⁷ T'akwèlòò dò wehòèlì sù dù nèk'e gots'ò eht'è t'à hòèlì hòt'e, hanìkò dò nòqde ajàa sù yak'e

gots'q hq̄t'e. ⁴⁸ Du nèk'e dq̄ hazq̄ò, dq̄ t'akwełòò wehòèl̄l̄ s̄i laḡūt'e. Eyits'q dq̄ hazq̄ò yak'e gots'q aḡūt'ee s̄i yak'e gots'q dq̄ laḡūt'e. ⁴⁹ Du nèk'e gots'q dq̄ t'akwełòò wehòèl̄l̄ s̄i wexèht'e è gògaat'ı̄ hq̄t'e, eyı̄ lanì dq̄ yak'e gots'q ne s̄i wexèht'e è gògaat'ı̄ ha.

⁵⁰ Sèot'ı̄, ehkw'ı̄ anaxèehsı̄, du nèk'e gots'q gozh̄ı̄ t' à Nòhtsı̄ Wenàowoò k'èè hòzq̄ ts'ò ats'ede ha du hq̄t'e. T'ası̄ ełàawı̄ s̄i welq̄ while ts'ò edaà awedle ha du hq̄t'e. ⁵¹ Seàhk'w'q, yatı̄ dq̄ gha dezı̄ whezq̄q s̄i naxı̄daehsı̄ ha: Hazq̄ò ełàats'ide ha nı̄le, hanìkò hazq̄ò eładı̄ ats'ede ha hq̄t'e. ⁵² Dechı̄shı̄ nq̄ode dedı̄ nı̄dè kò-naıt'ı̄ lanì eyits'q godaà naxòò lanì hq̄tsaa eładı̄ ats'ede ha. Dechı̄shı̄ hotı̄ dedı̄ ha hq̄t'e, dq̄ eładı̄ s̄i welq̄ while ts'ò nagı̄dà ha eyits'q goxı̄ hazq̄ò eładı̄ ats'ede ha. ⁵³ Gozh̄ı̄ ehjı̄ ha s̄i wek'èxa gozh̄ı̄ ehjı̄-le goghq̄et'a ha, eyits'q gozh̄ı̄ ełàawı̄ ha s̄i wek'èxa gozh̄ı̄ ełàawı̄-le goghq̄et'a ha. ⁵⁴ Gozh̄ı̄ ehjı̄ ha s̄i wek'èxa gozh̄ı̄ ehjı̄-le goghq̄et'a ha nı̄dè, eyits'q gozh̄ı̄ ełàawı̄ ha s̄i wek'èxa gozh̄ı̄ ełàawı̄-le goghq̄et'a ha nı̄dè, du hanı̄ dek'eèht'è s̄i wek'èè agòjà hq̄t'e,

*“Nàowo wet' à ełàats'edee s̄i weghq̄èhnq̄ hq̄t'e,”
dek'eèht'è.*

⁵⁵ *“Nàowo wet' à ełàats'edee s̄i k'achı̄ hoehnè hq̄ı̄
ha nı̄le! Nàowo wet' à ełàats'edee s̄i k'achı̄ wet' à
dats'ı̄za hq̄ı̄ ha nı̄le!” dek'eèht'è.*

⁵⁶ Gohohı̄ k'èxa ełàats'ede eyıt' à dats'ı̄za hq̄t'e, eyits'q Moses wenàowoò ts'ı̄h̄zq̄ gohohı̄ k'èxa gosı̄nı̄yaetı̄ hq̄t'e. ⁵⁷ Hanìkò Nòhtsı̄ ması̄ wets'ı̄hwhq̄ hq̄t'e! Gots'q K'àowo Zezi-Krı̄ wets'ı̄h̄zq̄ hots'eèhnq̄ò agq̄òl̄à.

⁵⁸ Eyt' à sèot'ı̄, naxı̄nı̄ nàtsoò aahle. T'ası̄ wı̄zı̄ t' à naxı̄nı̄ nàtso-le awede sq̄ò. Naxı̄dze è t' à

t'aats'òò gots'ò K'àowo wegħa eghàlaahda, k'èt'ò gots'ò K'àowo wegħa eghàlaahda nùle, wek'èahsq hqt'e.

16

Nòhtsı wets'ò dọ gıgha sòòmba nàahstsı

¹ Nòhtsı wecheekeè gıgha sòòmba nàwhahtsı sı wegħo xàyahtı ha dehwho: Galatıa nèk'e Nòhtsı wecheekeè dàget'ı ha gèehsı sı naxı sı haah'tı. ² Dzeħahta xèhoıwı taat'eè, hazòò naxıtaat'eè sòòmba dàtło whahtsı sı wegħàà sòòmba whatsòò nıahle. Eyı sòòmba sedawek'èahdı nıdè, naxıts'ò nèehtła nıdè sòòmba nàahstsı ha-le. ³ Dọ naxıgha nezı sı mòhdaa ààhchı. Naxıts'ò nèehtła nıdè, enıhtı'è gıgha eehtı'è gà gıghàehzah ha, eyı nıhtı'è wegħàà gık'èhoedzò ha. Sòòmba nàwhahtsı sı eyı dọ gıxè kòta Jerusalem ts'ò ahle ha. ⁴ Jerusalem ts'ò ahde ha segha ehkw'ı nıdè sexè agede ha.

Naxıgha k'aodèe sı nezı gıts'ò naahza

⁵ Macedonia nèk'e gok'eèhtła tı'axòò nıdè naxıts'àhtła ha. ⁶ Whaà-lea ts'ò naxıxè aht'e ha, hanı-le-ıdè xo ghàà naxıxè aht'e ha tahkò. Hanı-ıdè t'ası ahde ha nıdè t'ası t'à sets'àahdı ha dı-le. ⁷ Whaà-lea gots'ò zò naxıts'àhtła ha dehwho-le t'à, dı-t'ı naxeehzi ha-le. Gots'ò K'àowo hanıwò nıdè łatsaa naxıgà whıhda ha dehwho. ⁸ Dı sı dzèdeè Pentecost gots'ò kòta Ephesus whıhda ha dehwho, ⁹ jò la wet'àazàa ghàlaehda ha seghàhòt'ò t'à. Dọ ló sek'èch'a agedi kò la wet'àazàa segha whezò.

¹⁰ Timothy sexèht'eè gots'ò K'àowo għa eghàlaeda ne t'à, naxıts'ò nıhtła nıdè, naxıgà wheda gots'ò

t'asì wɔ̀zì ghò nànwò aweahle-le. ¹¹ Naxita gots'ò dọ wɔ̀zì t'asì elì-le yìhwhò sòò. Ts'èwhì sets'ò naweahzà nọò. Hani-ìdè dọ gixè eghàlageeda xè wexaehh ha.

¹² Sèot'ì Apollos weghò dū haehsì ha dehwhò: Gòet'ì gixè naxits'atla ha wèehsì họt'e. Dū naxits'atla ha nıwọ-le, hanikò wegħa hòzọ nıdè naxits'atla ha.

¹³ Sèot'ì, edexoahdì; gots'ò K'àowo weghò naxinì nàtso welè; t'asì ghò dahjì-le, nàhtsoò edeahle.

¹⁴ Ełegħonıahtọ xè t'asì hazọò ghàlaahda.

¹⁵⁻¹⁶ Stephanas eyits'ò dọ wekò nàgedè sù Achaia nèk'e gogħa t'akwelòò gots'ò K'àowo ghàdegìlaa sù wek'èahsọ họt'e. T'aats'òò Nòhtsì wets'ò dọ għa eghàlagıdà họt'e. Sèot'ì, dọ hanı sù gık'èaht'e, eyits'ò dọ hazọò Nòhtsì għa hòtl'ò eghàlageedaa sù gık'èaht'e. ¹⁷ Stephanas, Fortunatus eyits'ò Achıyus gots'ò nègıde ekò sù sına ìlè. Naxıghaehwho ìlè t'à naxits'ò dọ sets'ò nègıdee sù sına agòjà. ¹⁸ Sedzeè t'à sına hogèhtsì, eyits'ò naxı sı hanaxegìlà. Dọ hanı sù nezì gıts'ò k'ehots'eza ha họt'e.

Naxixè sìghà welè

¹⁹ Nòhtsì wecheekeè Asia nèk'e nàgedè sù, “Naxixè sìghà welè,” naxègedı. Aquila eyits'ò Priscilla, eyits'ò dọ gıkò yatı għa ląą nègedè sù, “Naxixè sìghà welè,” naxègedı. ²⁰ Nòhtsì cheekeè hazọò jọ geèhkwee sù “Naxixè sìghà welè,” gedı. Nàowo degai k'èè ełeahs'ì xè, “Nexè sìghà welè,” ełeahdı.

²¹ Sı Paul, xàè sılà t'à dū yatı naxits'ò eehtl'è họt'e.

²² Amì, gots'ò K'àowo ghoneètò-le sù wexè hoìla welè. Gots'ò K'àowo, gots'ò anaade!

²³ Gots'ò K'àowo Zezi naxixè sɔnɔwɔ welè.

²⁴ Zezi-Kri wexè hazò naxighonehtò hɔt'e.
Amen.

Nòhtsı Nıhtl'è
Dogrib: Dogrib Genesis & New Testament New
Testament & Portions of Old Testament

copyright © 2009 Canadian Bible Society

Language: Dogrib

Translation by: Canadian Bible Society

Tłchq Genesis and New Testament
About Tłchq

Tłchq (Dogrib) is a Na-Dene (Athabaskan) language. It is spoken by the First Nations Tłchq people in the Northwest Territories in Canada. It has the largest number of speakers of any of the Aboriginal language communities in the NWT, and is one of the official languages of the Northwest Territories.

About This Translation

This translation includes the book of Genesis and the New Testament in Tłchq. The first edition of the Tłchq New Testament was published in 2003. It was a historic event, as it was the first time in more than a hundred years that a complete New Testament was published for one of the Dene First Nations in the Territories. The first edition was well received and quickly sold out. In the meantime the book of Genesis had been completed. Consequently, the 2008 reprint of the Tłchq New Testament included Genesis.

Though this translation of the New Testament and Genesis took a total of ten years, the people who worked on it built on years of labor invested by the Tłchq people, elders, priests and missionaries, translators, educators, and linguists. The material contained in this book was checked and approved by consultants from Wycliffe Bible Translators and the Canadian Bible Society.

If you are interested in obtaining a printed copy of this Bible, please contact the Canadian Bible Society at <http://www.biblescanada.com>.

Copyright Information

Dogrib Genesis and New Testament © 2003, 2008 Canadian Bible Society

The text of the Bible in Tłchq that appears in this electronic format or website is for personal use only.

Up to five hundred (500) verses of the Bible text in any form (written, visual, electronic or audio) may be quoted without permission. The quoted verses may not be more than 50% of a complete book of the Bible, or more than 25% of the total text of the work in which they are quoted. Prior written

permission must be obtained for any other use of the text. Copyright acknowledgement must in all cases appear on the title or copyright page. For more information on copyright conditions or to apply, visit <http://www.biblesociety.ca/copyright>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

dccb8cb-87c9-5afe-9ac6-f62c4ade3a81